

(DỰ THẢO)

Hà Nội, ngày 15 tháng 8 năm 2019

**PHÁT HUY SỨC MẠNH ĐẠI ĐOÀN KẾT TOÀN DÂN TỘC,
NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG, HIỆU QUẢ HOẠT ĐỘNG CỦA MẶT TRẬN
TỔ QUỐC VIỆT NAM, VÌ DÂN GIÀU, NƯỚC MẠNH, DÂN CHỦ,
CÔNG BẰNG, VĂN MINH**

*(Báo cáo của Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam khóa VIII tại Đại hội
đại biểu toàn quốc MTTQ Việt Nam lần thứ IX, nhiệm kỳ 2019 - 2024)*

Đại hội đại biểu toàn quốc Mặt trận Tổ quốc Việt Nam lần thứ IX, nhiệm kỳ 2019 - 2024 diễn ra trong lúc toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta đang ra sức thi đua thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội lần thứ XII của Đảng, kỷ niệm 50 năm thực hiện Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, hướng tới kỷ niệm 90 năm Ngày thành lập Đảng và thành lập Mặt trận Dân tộc Thống nhất Việt Nam. Đại hội vui mừng, phấn khởi với những thành tựu to lớn của công cuộc đổi mới và phát triển đất nước. Trước yêu cầu của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, với tinh thần đoàn kết, dân chủ, đổi mới và phát triển, Đại hội có nhiệm vụ đánh giá toàn diện tình hình, kết quả thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc Mặt trận Tổ quốc Việt Nam lần thứ VIII, nhiệm kỳ 2014-2019, rút ra những bài học thực tiễn sâu sắc, đề ra các chương trình hành động thiết thực, hiệu quả trong nhiệm kỳ mới.

Phần thứ nhất

**TÌNH HÌNH KHỐI ĐẠI ĐOÀN KẾT TOÀN DÂN TỘC
VÀ KẾT QUẢ THỰC HIỆN CHƯƠNG TRÌNH HÀNH ĐỘNG ĐẠI HỘI VIII
MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM, NHIỆM KỲ 2014-2019**

I. TÌNH HÌNH KHỐI ĐẠI ĐOÀN KẾT TOÀN DÂN TỘC VÀ CÁC TẦNG LỚP NHÂN DÂN

Đại đoàn kết toàn dân tộc là đường lối chiến lược, nguồn lực nội sinh, động lực to lớn để xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Năm năm qua, mặc dù tình hình thế giới và khu vực diễn biến phức tạp, tình hình trong nước còn không ít khó khăn, thách thức tác động đến tư tưởng, tình cảm của Nhân dân, song khối đại đoàn kết toàn dân tộc được tăng cường, đời sống của Nhân dân ngày càng được cải thiện, tinh thần dân tộc, lòng yêu nước được khơi dậy mạnh mẽ, mối quan hệ gắn bó mật thiết và niềm tin của Nhân dân đối với Đảng và Nhà nước không ngừng được củng cố, các tầng lớp nhân dân phát huy quyền làm chủ, đoàn kết, sáng tạo, thi đua xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Năm năm qua, cơ cấu xã hội ở nước ta tiếp tục có những biến đổi nhanh và đa dạng. Quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế tạo ra sự chuyển dịch mạnh mẽ về cơ cấu lao động và dân cư giữa các khu vực, vùng miền, tăng dân số ở khu vực thành thị, thiếu nguồn lao động có chất lượng ở khu vực nông thôn. Xuất hiện ngày

càng nhiều ngành nghề, loại hình lao động dịch vụ mới trong xã hội. Mặc dù khoảng cách giàu - nghèo có xu hướng gia tăng, một bộ phận Nhân dân, nhất là những người có thu nhập thấp, ở vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc thiểu số đời sống còn nhiều khó khăn, nhưng tinh thần chia sẻ, giúp đỡ, ý thức cộng đồng trách nhiệm vẫn là xu hướng chủ đạo trong xã hội, mục tiêu “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh” vẫn là định hướng cơ bản, được các tầng lớp nhân dân đồng tình ủng hộ và thực hiện.

Nhân dân vui mừng, phấn khởi trước những thành tựu to lớn trên nhiều lĩnh vực của công cuộc đổi mới, xây dựng và phát triển đất nước. Thông qua vai trò liên minh chính trị, liên hiệp tự nguyện, Mặt trận đã khích lệ, động viên các tầng lớp nhân dân tham gia thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh, đảm bảo an sinh xã hội và giảm nghèo bền vững; thực hiện dân chủ, giám sát và phản biện xã hội, tham gia xây dựng Đảng, chính quyền; làm cầu nối tăng cường mối quan hệ gắn bó giữa Đảng, Nhà nước với Nhân dân, tạo sinh lực mới cho khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Sự lãnh đạo, chỉ đạo quyết liệt của Đảng, quyết tâm đổi mới trong quản lý, điều hành của Nhà nước và những kết quả đạt được trong phát triển kinh tế - xã hội, phòng, chống tham nhũng, lãng phí, đảm bảo quốc phòng, an ninh, tăng cường đối ngoại... đã củng cố niềm tin của Nhân dân. Trong mọi điều kiện, hoàn cảnh, toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta luôn đề cao và phát huy tinh thần đại đoàn kết toàn dân tộc, giữ vững ổn định chính trị để phát triển đất nước.

Đại hội vui mừng và đánh giá cao sự tiên bộ cùng những đóng góp to lớn của các giai cấp và các tầng lớp nhân dân trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc:

Giai cấp công nhân Việt Nam tiếp tục phát triển mạnh về số lượng với khoảng 23,9 triệu người làm công, hưởng lương, chiếm trên 24,8% dân số cả nước, có tác phong công nghiệp và trình độ chuyên môn, tay nghề ngày càng được nâng cao, từng bước làm chủ khoa học, công nghệ tiên tiến, góp phần quan trọng cho tăng trưởng của nền kinh tế. Công nhân, lao động trong các loại hình doanh nghiệp tăng mạnh, chủ yếu là doanh nghiệp có vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) và doanh nghiệp khu vực ngoài nhà nước. Công nhân, lao động mong muốn kinh tế phát triển bền vững, có việc làm ổn định, tăng thu nhập, cải thiện điều kiện về nhà ở, môi trường sinh hoạt, đời sống văn hóa và điều kiện học tập cho con em.

Giai cấp nông dân Việt Nam là lực lượng đông đảo trong xã hội, với dân số nông thôn khoảng 63 triệu người, chiếm trên 65,5% dân số cả nước. Phát huy truyền thống cần cù, sáng tạo, nông dân Việt Nam nhanh chóng tiếp cận phương thức sản xuất mới, vươn lên làm giàu, khẳng định vai trò chủ thể trong phát triển nông nghiệp và xây dựng nông thôn mới, góp phần quan trọng vào sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội của đất nước. Nông dân còn nhiều băn khoăn về đời sống, thu nhập thấp, sản xuất nông nghiệp chịu nhiều rủi ro do ảnh hưởng của biến đổi khí hậu và thiên tai, tiêu thụ sản phẩm không ổn định; một bộ phận nông dân chịu ảnh hưởng bởi quá trình đô thị hóa, thiếu đất sản xuất, không có việc làm; việc đào tạo nghề cho lao động nông thôn, đặc biệt là ở miền núi, vùng sâu, vùng xa, vùng có đông đồng bào dân tộc còn nhiều khó khăn.

Đội ngũ trí thức những năm qua phát triển nhanh về số lượng và nâng cao về chất lượng. Hiện cả nước có khoảng 6,5 triệu người có trình độ cao đẳng trở lên, đồng thời có khoảng hơn 400.000 trí thức người Việt Nam đang sinh sống ở các quốc gia và vùng lãnh thổ trên thế giới. Đội ngũ trí thức có mặt ở tất cả các lĩnh vực đời sống, tạo ra nhiều công trình, sản phẩm có giá trị, góp phần phát triển nguồn nhân lực có chất lượng cao phục vụ sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế. Đội ngũ trí thức mong muốn được cải thiện môi trường và điều kiện làm việc, có chế độ đãi ngộ xứng đáng và cơ chế, chính sách trọng dụng nhân tài để phát huy hết khả năng sáng tạo của mình đối với sự phát triển của đất nước.

Đội ngũ công chức, viên chức cả nước có hơn 2,4 triệu người, chiếm trên 2,5% dân số cả nước, luôn nêu cao tinh thần trách nhiệm, thái độ phụng sự đất nước, phục vụ Nhân dân, khắc phục khó khăn, phân đấu hoàn thành nhiệm vụ, góp phần quan trọng vào việc nâng cao năng lực và hiệu quả quản lý nhà nước, nâng cao chất lượng mọi mặt phục vụ đời sống của Nhân dân. Đội ngũ công chức, viên chức mong muốn được cải thiện môi trường và điều kiện làm việc, tăng cường các chính sách đãi ngộ đảm bảo ổn định việc làm và nâng cao đời sống.

Thanh niên Việt Nam (16 - 30 tuổi) có khoảng 22,6 triệu người, chiếm trên 23,5% dân số cả nước, là lực lượng đông đảo, có tiềm năng to lớn, năng động, sáng tạo, nhiều ước mơ, hoài bão, dám nghĩ, dám làm, tiếp cận nhanh với tri thức của thời đại. Phần lớn thanh niên có trách nhiệm với bản thân, gia đình, xã hội, luôn tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng, quản lý của Nhà nước, thể hiện rõ lòng yêu nước, tinh thần dân tộc, có hành động thiết thực vì cộng đồng. Thanh niên luôn mong muốn có môi trường, điều kiện tốt nhất để học tập, lập thân, lập nghiệp, đáp ứng các điều kiện vui chơi, giải trí, có cơ hội được đóng góp, cống hiến, phát huy trí tuệ, tài năng và sáng kiến để xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Phụ nữ Việt Nam chiếm trên 50,5% dân số và hơn 48,3% lực lượng lao động xã hội, có vai trò và đóng góp quan trọng trong công cuộc đổi mới, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Phát huy truyền thống “anh hùng, bất khuất, trung hậu, đảm đang”, đề cao tự trọng, tự tin, phụ nữ Việt Nam không ngừng vươn lên trong học tập, lao động, xây dựng gia đình no ấm, hạnh phúc, nỗ lực cống hiến trên mọi lĩnh vực của xã hội. Hiện nay đời sống của một bộ phận phụ nữ, nhất là phụ nữ nông thôn, dân tộc thiểu số, phụ nữ khuyết tật còn nhiều khó khăn. Phụ nữ mong muốn được nâng cao chất lượng cuộc sống, chia sẻ khó khăn, chăm lo, bảo vệ, thực hiện bình đẳng giới, có cơ hội để phát triển, chăm lo cho gia đình và cống hiến cho xã hội.

Cựu chiến binh Việt Nam và lực lượng cựu quân nhân trong cả nước có khoảng 4 triệu hội viên, chiếm trên 4,2% dân số cả nước. Phát huy truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ”, cựu chiến binh luôn nêu cao ý chí tự lực, tự cường, đoàn kết giúp nhau phát triển kinh tế, tích cực tham gia xây dựng và bảo vệ Đảng, nhà nước, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, giữ gìn an ninh trật tự. Lực lượng cựu chiến binh cùng với hơn 50 vạn cựu thanh niên xung phong luôn nêu cao tinh thần gương mẫu, giáo dục truyền thống yêu nước và cách mạng cho thế hệ trẻ. Cựu chiến binh, cựu thanh niên xung phong mong muốn được quan tâm hơn nữa giải quyết đầy đủ các chế độ, chính sách

cho người có công, giải quyết việc làm với những người hoàn thành nghĩa vụ quân sự, có môi trường, điều kiện để phát huy truyền thống, tiếp tục được cống hiến cho đất nước.

Các lực lượng vũ trang Nhân dân tiếp tục phát huy truyền thống trung thành với Tổ quốc và Nhân dân, với Đảng và chế độ, là lực lượng nòng cốt xây dựng nền quốc phòng toàn dân, thế trận quốc phòng toàn dân và thế trận an ninh nhân dân, sẵn sàng chiến đấu, hy sinh bảo vệ chủ quyền quốc gia và sự toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, đảm bảo an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội; tăng cường gắn bó, giúp đỡ với Nhân dân, tham gia có hiệu quả các cuộc vận động, phong trào thi đua yêu nước; tích cực tham gia phòng, chống, khắc phục hậu quả thiên tai; thường xuyên, chủ động tham gia xây dựng, củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc”.

Đội ngũ doanh nhân Việt Nam ngày càng đông đảo (hiện có trên 715.000 doanh nghiệp đang hoạt động, tạo việc làm cho hơn 14 triệu lao động), là lực lượng năng động, sáng tạo, giữ vai trò nòng cốt trong phát triển kinh tế, xã hội, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, góp phần tích cực đảm bảo an sinh xã hội và phát triển bền vững. Cùng với các doanh nghiệp, trong cả nước hiện có trên 22 nghìn hợp tác xã hoạt động trong các lĩnh vực, thu hút và giải quyết việc làm cho hàng chục triệu lao động. *Đội ngũ doanh nhân* mong muốn môi trường đầu tư và kinh doanh tiếp tục được cải thiện hơn, có chính sách khuyến khích phát triển doanh nghiệp và sản phẩm, dịch vụ mới, loại trừ tiêu cực trong thực thi chính sách phát triển kinh tế.

Người cao tuổi Việt Nam với khoảng 10,3 triệu người, chiếm trên 10,7% dân số cả nước, luôn nêu cao tinh thần “tuổi cao - gương sáng”, giáo dục, động viên con cháu hăng hái lao động, học tập, chấp hành pháp luật, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống, xây dựng nếp sống văn minh. *Người cao tuổi* mong muốn được cải thiện môi trường sống, đảm bảo các điều kiện y tế, chăm sóc sức khỏe, phát huy vai trò, uy tín và kinh nghiệm, đóng góp tích cực cho gia đình và cộng đồng.

Đồng bào các dân tộc thiểu số với hơn 14,1 triệu người, chiếm khoảng 14,7% dân số cả nước, có nhiều nỗ lực vươn lên, tham gia phát triển kinh tế, giữ gìn, phát huy bản sắc và sự đa dạng văn hóa của các dân tộc, góp phần bảo đảm quốc phòng, an ninh, nhất là ở các vùng biên cương của Tổ quốc. Tuy đời sống của đồng bào ngày càng được cải thiện, nhưng tỷ lệ hộ nghèo trong đồng bào các dân tộc thiểu số còn khá cao, nhất là ở khu vực Tây Bắc, Tây Nguyên, Tây Nam Bộ. *Đồng bào các dân tộc thiểu số* mong muốn được bình đẳng về cơ hội phát triển, tiếp tục được quan tâm hơn nữa trong thực hiện đầy đủ các chủ trương, chính sách ưu tiên phát triển kinh tế, đảm bảo an sinh xã hội, giảm nghèo bền vững; có các điều kiện để giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa truyền thống trong cộng đồng.

Đồng bào tín đồ các tôn giáo với trên 25,3 triệu người, chiếm trên 26,3% dân số cả nước, tiếp tục phát huy truyền thống gắn bó, đồng hành cùng dân tộc, “sống tốt đời đẹp đạo”, tham gia các phong trào thi đua yêu nước, các hoạt động an sinh xã hội, phát huy những giá trị văn hóa, đạo đức tốt đẹp và nguồn lực của các tôn giáo, đóng góp tích cực trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. *Đồng bào các tôn giáo* mong muốn tiếp tục được nâng cao đời sống vật chất và tinh thần, thực hiện quyền tự do tín ngưỡng tôn

giáo, sớm hoàn thiện hệ thống chính sách, pháp luật để có môi trường và điều kiện đóng góp nhiều hơn cho xã hội trên mọi lĩnh vực.

Cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài với khoảng 4,5 triệu người sống và làm việc ở 109 quốc gia và vùng lãnh thổ trên thế giới, trong đó số lượng trí thức, du học sinh ngày càng tăng. Người Việt Nam ở nước ngoài có nhiều nỗ lực trong học tập, lao động, chấp hành pháp luật nước sở tại, giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc Việt Nam, tích cực đóng góp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; làm cầu nối thúc đẩy quá trình hội nhập của đất nước. Người Việt Nam ở nước ngoài mong muốn được Đảng, Nhà nước quan tâm, hỗ trợ nhiều hơn về địa vị pháp lý để ổn định cuộc sống, gìn giữ, phát huy truyền thống văn hóa dân tộc, nhất là dạy tiếng Việt cho thế hệ trẻ, phát huy khả năng đóng góp cho sự phát triển đất nước.

Đáp ứng nhu cầu của đông đảo các tầng lớp Nhân dân, các tổ chức hội quần chúng phát triển với hơn 500 hội hoạt động trên toàn quốc, hơn 70.000 hội cấp tỉnh, cấp huyện và cơ sở, thu hút hàng chục triệu hội viên tham gia, có nhiều đóng góp trên các lĩnh vực của đời sống xã hội.

Bên cạnh những thành tựu của đất nước, Nhân dân còn nhiều băn khoăn, lo lắng trước những hạn chế, yếu kém trong xã hội. Kinh tế - xã hội nước ta tuy có phát triển nhưng chưa thực sự vững chắc; năng suất lao động, năng lực cạnh tranh tuy đã được cải thiện nhưng còn thấp so với các nước trong khu vực; đời sống một bộ phận Nhân dân, nhất là ở vùng sâu, vùng xa, đồng bào dân tộc thiểu số, vùng bị thiên tai còn nhiều khó khăn. Việc quản lý, khai thác và sử dụng tài nguyên, khoáng sản còn lãng phí, xảy ra nhiều vi phạm; tình trạng khiếu nại, tố cáo còn nhiều bức xúc, kéo dài. Ô nhiễm môi trường, biến đổi khí hậu, mất an toàn thực phẩm, tai nạn và ùn tắc giao thông, cháy nổ ngày càng khó kiểm soát; tội phạm và tệ nạn xã hội diễn biến phức tạp, ngày càng có nhiều vụ án nghiêm trọng. Tình trạng tham nhũng, lãng phí, suy thoái đạo đức, lối sống trong một bộ phận cán bộ, đảng viên chưa được đẩy lùi; vẫn còn không ít những biểu hiện xuống cấp về đạo đức, lối sống gây bức xúc trong xã hội... Bên cạnh đó, các thế lực thù địch luôn âm mưu hoạt động chống phá, xuyên tạc lịch sử, phủ nhận thành tựu công cuộc đổi mới, lợi dụng vấn đề dân tộc, tôn giáo, dân chủ, nhân quyền... để kích động, chia rẽ khối đại đoàn kết dân tộc.

Đại hội tin tưởng, với tinh thần đổi mới và quyết tâm hành động, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam sẽ góp phần cùng Đảng và Nhà nước phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, vượt qua mọi khó khăn, thách thức, thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

II. KẾT QUẢ THỰC HIỆN CHƯƠNG TRÌNH HÀNH ĐỘNG CỦA MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM NHIỆM KỲ 2014 - 2019

1. Nâng cao hiệu quả tuyên truyền, vận động, tập hợp các tầng lớp Nhân dân, củng cố và phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc

Quán triệt đường lối, chủ trương của Đảng về đại đoàn kết toàn dân tộc, Mặt trận đã phối hợp chặt chẽ với các cơ quan Nhà nước và các tổ chức thành viên tăng cường tuyên truyền, vận động, tập hợp rộng rãi mọi tầng lớp Nhân dân, tạo sự đồng thuận,

thống nhất và ổn định xã hội để thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Nội dung, phương thức tập hợp có nhiều đổi mới và linh hoạt, kết hợp giữa tuyên truyền, vận động, phát triển tổ chức với cổ vũ, lôi cuốn đông đảo Nhân dân tham gia các cuộc vận động, phong trào thi đua yêu nước; giữa truyền thông đại chúng với vận động cá nhân, tiếp cận tới mọi thành phần, đối tượng để tập hợp, đoàn kết Nhân dân.

Ngay từ đầu nhiệm kỳ, Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đã ban hành và triển khai thực hiện Đề án về “Đổi mới công tác thông tin, tuyên truyền của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam”, trọng tâm là hoàn thiện về cơ chế, nâng cao sức mạnh tổng hợp, củng cố lực lượng làm công tác thông tin, truyền thông từ trung ương đến cơ sở. Đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên, cộng tác viên, nhóm nòng cốt nắm tình hình, dư luận trong Nhân dân được củng cố và hoạt động hiệu quả hơn. Các trang thông tin điện tử của Mặt trận được nâng cấp, xây dựng mới và khai thác hiệu quả ở hầu hết các tỉnh, thành phố. Hệ thống báo chí của Mặt trận và các đoàn thể ở Trung ương, bản tin công tác Mặt trận ở các địa phương được nâng cao về chất lượng và phát hành đến khu dân cư. Thông qua hệ thống truyền thông và lực lượng đông đảo báo cáo viên, tuyên truyền viên của Mặt trận và các tổ chức thành viên, kết hợp với các cơ quan truyền thông của Đảng và Nhà nước đã kịp thời cung cấp thông tin, đưa các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và các chương trình, mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội đến với các tầng lớp Nhân dân.

Trong nhiệm kỳ, Ủy ban Mặt trận các cấp đã xây dựng chương trình hành động, thống nhất với các tổ chức thành viên triển khai các đợt sinh hoạt chính trị, diễn đàn Nhân dân, sinh hoạt chi đoàn, chi hội... theo các trọng tâm, chủ đề như: triển khai nghị quyết Đại hội lần thứ XII và nghị quyết các kỳ họp Trung ương khóa XII của Đảng; tuyên truyền bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XIV và đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2016 - 2021; kỷ niệm 85 năm ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam, 70 năm Ngày Chủ tịch Hồ Chí Minh ra Lời kêu gọi thi đua ái quốc (11/6/1948-11/6/2018), 85 năm ngày truyền thống Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, kỷ niệm các ngày truyền thống và tuyên truyền đại hội nhiệm kỳ của các tổ chức thành viên; tuyên truyền, phổ biến phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa", “Cả nước chung sức xây dựng nông thôn mới”, “Cả nước chung tay vì người nghèo - Không để ai bị bỏ lại phía sau”; cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh”, “Người Việt Nam ưu tiên dùng hàng Việt Nam”, phong trào “Đoàn kết sáng tạo, nâng cao năng suất, chất lượng, hiệu quả, hội nhập quốc tế”; tuyên truyền về bảo vệ chủ quyền biển đảo... đến các tầng lớp Nhân dân. Thông qua các tổ chức thành viên, Mặt trận đã tăng cường tuyên truyền, vận động đến các tầng lớp Nhân dân, đồng bào các dân tộc, tôn giáo, người Việt Nam ở nước ngoài tham gia sinh hoạt trong tổ chức, góp phần xây dựng và củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Ủy ban Mặt trận các cấp và các tổ chức thành viên có nhiều cách làm sinh động, sáng tạo đưa việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trở thành việc làm thường xuyên trong mỗi cơ quan, tổ chức và trong đoàn viên, hội viên, các tầng lớp nhân dân.

Ủy ban Mặt trận các cấp và các tổ chức thành viên đã thực hiện nề nếp nhiệm vụ “Mặt trận lắng nghe ý kiến của Nhân dân” với nhiều kết quả nổi bật, qua hệ thống tổ

chức và lực lượng cán bộ của Mặt trận và các tổ chức thành viên, phát huy vai trò của các cơ quan báo chí và truyền thông để nắm bắt tình hình, tập hợp ý kiến, nguyện vọng, hiến kế của Nhân dân, phản ánh định kỳ đến các cơ quan Đảng, Nhà nước. Báo cáo, phản ánh của Mặt trận trung thực, khách quan và đa dạng, là kênh thông tin quan trọng để các cấp ủy, chính quyền tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo và quản lý minh bạch, hiệu quả, hướng tới phục vụ tốt nhất đời sống của Nhân dân.

Thực hiện kết luận của Đoàn Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam về “Đổi mới nội dung và phương thức hoạt động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam trong công tác dân tộc”, Ủy ban Mặt trận các cấp đã tăng cường bồi dưỡng đội ngũ cán bộ làm công tác dân tộc, phát huy vai trò người có uy tín tiêu biểu, già làng, trưởng bản... làm lực lượng nòng cốt trong tuyên truyền, vận động; phát triển các hoạt động văn hóa, thể thao; hướng dẫn đồng bào tham gia các cuộc vận động và phong trào thi đua yêu nước; tổ chức các chương trình để Ủy viên Ủy ban Mặt trận các cấp tiếp xúc, nắm bắt tâm tư, nguyện vọng của đồng bào; đề xuất với cấp ủy, phối hợp với các cơ quan nhà nước xây dựng và giám sát việc thực hiện các chủ trương, chính sách về phát triển kinh tế - xã hội, giáo dục, y tế và giảm nghèo... trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số.

Thực hiện kết luận của Đoàn Chủ tịch về “Đổi mới nội dung và phương thức hoạt động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam trong công tác tôn giáo”, Ủy ban Mặt trận các cấp và các tổ chức thành viên thường xuyên thăm hỏi, tiếp xúc, đối thoại, lắng nghe tâm tư, nguyện vọng của đồng bào các tôn giáo; xây dựng và phát huy vai trò của người tiêu biểu trong tôn giáo; phát hiện, biểu dương, nhân rộng các điển hình, mô hình tốt của các tôn giáo trong các cuộc vận động và phong trào thi đua yêu nước. Mặt trận đã tích cực tham gia xây dựng và phản biện xã hội đối với dự thảo Luật tín ngưỡng, tôn giáo; đồng thời tích cực tuyên truyền và triển khai Luật tín ngưỡng, tôn giáo cho cán bộ Mặt trận, đoàn thể, các chức sắc, chức việc, nhà tu hành và đồng bào Nhân dân. Điểm nổi bật trong nhiệm kỳ là Mặt trận đã phối hợp và phát huy tốt vai trò tích cực của các tôn giáo trong xây dựng đời sống văn hóa ở cơ sở, xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh, tham gia bảo vệ môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu, xã hội hóa hoạt động y tế, giáo dục, dạy nghề, bảo trợ xã hội, cứu trợ thiên tai. Trước những vụ việc người dân tụ tập gây mất ổn định trật tự ở một số địa phương, Mặt trận đã kịp thời tiếp xúc, tuyên truyền, vận động Nhân dân và các chức sắc, tín đồ tôn giáo, góp phần giữ vững ổn định tình hình ở cơ sở.

Ủy ban Mặt trận các cấp và các tổ chức thành viên đã có nhiều hình thức tuyên truyền, vận động, tập hợp, đoàn kết người Việt Nam ở nước ngoài. Thông qua các chương trình công tác, lãnh đạo Mặt trận và các tổ chức thành viên đã chủ động phối hợp với các cơ quan nhà nước, các tổ chức hội, đoàn của người Việt Nam ở nước ngoài thăm hỏi, tiếp xúc, lắng nghe tâm tư nguyện vọng, đồng thời thông báo về tình hình đất nước, về chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật Nhà nước và chương trình hành động của Mặt trận đoàn kết, tập hợp người Việt Nam ở nước ngoài. Phối hợp đề xuất với Đảng, Nhà nước về các chính sách đối với người Việt Nam ở nước ngoài, nhất là chính sách hỗ trợ về pháp lý, tạo điều kiện để định cư, đầu tư kinh doanh. Hằng năm duy trì phối hợp tổ chức chương trình “Xuân quê hương” và gặp mặt kiều bào về đón Tết cổ

truyền của dân tộc, dự Lễ giỗ Tổ Hùng Vương, dự Quốc khánh 2/9, trại hè Việt Nam, tổ chức Đoàn đại biểu đi thăm, động viên cán bộ, chiến sỹ ở quần đảo Trường Sa và nhà giàn DK1,... Ở nhiều địa phương, Ủy ban Mặt trận phối hợp thành lập và hỗ trợ hoạt động các tổ chức Hội hữu nghị, Hội thân nhân kiều bào, Hội liên lạc với người Việt Nam ở nước ngoài. Ngày càng có nhiều người Việt Nam ở nước ngoài hướng về quê hương, cội nguồn, tham gia các hoạt động nhân đạo, từ thiện, đấu tranh bảo vệ chủ quyền quốc gia, về nước khởi nghiệp, đầu tư phát triển sản xuất, kinh doanh.

Sau gần 20 năm triển khai, Ngày hội đại đoàn kết toàn dân tộc vào dịp kỷ niệm Ngày truyền thống Mặt trận Tổ quốc Việt Nam hằng năm (18 tháng 11) đã được tổ chức nề nếp, rộng khắp, góp phần xây dựng đời sống văn hóa ở cơ sở, củng cố tình làng, nghĩa xóm, phát huy sức mạnh của cộng đồng, tạo sự gắn bó, liên hệ mật thiết giữa lãnh đạo Đảng, Nhà nước, cấp ủy, chính quyền, cán bộ, đảng viên với Nhân dân. Trong nhiệm kỳ, trung bình hằng năm cả nước có trên 95% khu dân cư tổ chức ngày hội. Việc biểu dương, tôn vinh các điển hình tiên tiến, các hộ gia đình vươn lên thoát nghèo, trao tặng nhà đại đoàn kết, tặng quà gia đình chính sách, tổ chức bữa cơm đại đoàn kết... trong dịp diễn ra ngày hội đã góp phần khích lệ, động viên và khơi dậy tinh thần đoàn kết, tương thân, tương ái trong cộng đồng.

Tuy nhiên, công tác tuyên truyền, vận động của Mặt trận vẫn chưa thực sự tác động sâu sắc đến tâm tư, tình cảm của Nhân dân, có nơi chậm đổi mới, hiệu quả chưa cao, chưa góp phần làm thay đổi ý thức của người dân ở một số lĩnh vực cụ thể như bảo vệ môi trường, an toàn thực phẩm, trật tự an toàn giao thông... Một số nơi việc nắm bắt tình hình Nhân dân còn bị động, chưa kịp thời; vẫn còn một số vụ việc bức xúc chưa thấy rõ vai trò phản ánh, tham mưu, đề xuất và tham gia giải quyết của Mặt trận và các tổ chức thành viên. Việc nắm bắt, tập hợp, phản ánh tâm tư, nguyện vọng của người Việt Nam ở nước ngoài chưa sâu sát, thường xuyên. Việc tổ chức các hoạt động gặp mặt, đối thoại giữa cấp ủy, chính quyền với Nhân dân chưa nề nếp, có nơi Mặt trận chưa phát huy tốt vai trò cầu nối giữa cấp ủy, chính quyền với Nhân dân; chưa kịp thời ứng dụng công nghệ thông tin trong nắm bắt tình hình Nhân dân.

2. Phát huy tinh thần sáng tạo và tự quản của Nhân dân, triển khai các cuộc vận động, các phong trào thi đua yêu nước

Trong nhiệm kỳ, Ủy ban Mặt trận các cấp và các tổ chức thành viên đã tổ chức phát động, đổi mới, nâng cao chất lượng và triển khai sâu rộng các phong trào thi đua yêu nước, các cuộc vận động đến đông đảo các tầng lớp Nhân dân, phát huy tinh thần thi đua sáng tạo và nguồn lực trong xã hội góp phần thực hiện thắng lợi các mục tiêu, nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo quốc phòng, an ninh và đối ngoại của đất nước.

Thực hiện chủ trương của Đảng về nông nghiệp, nông dân và nông thôn; hưởng ứng phong trào “Cả nước chung sức xây dựng nông thôn mới” của Chính phủ phát động; kế thừa và phát huy kết quả 20 năm thực hiện cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư”, ngày 15/11/2015, Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đã phát động, triển khai cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh”. Được sự quan tâm lãnh đạo kịp thời

của Đảng, phối hợp của Chính phủ và cấp ủy, chính quyền các địa phương, cuộc vận động nhanh chóng được tổ chức triển khai sâu rộng đến cơ sở. Với phương châm lấy sức dân để chăm lo cho đời sống Nhân dân, Mặt trận đã chủ trì hiệp thương, phối hợp với các tổ chức thành viên vận động Nhân dân huy động nguồn lực, hiến đất, hiến công xây dựng kết cấu hạ tầng, phát triển kinh tế, giảm nghèo bền vững, bảo vệ môi trường, chấp hành pháp luật, giữ gìn và phát huy giá trị văn hóa truyền thống dân tộc, xây dựng các cộng đồng dân cư văn minh và hạnh phúc. Đồng thời với tuyên truyền, vận động, Ủy ban Mặt trận các cấp đã triển khai hiệu quả nhiệm vụ giám sát và đánh giá sự hài lòng của người dân đối với kết quả xây dựng nông thôn mới ở các địa phương.

Điểm nổi bật là Ủy ban Mặt trận và các tổ chức thành viên ở nhiều địa phương tập trung chỉ đạo điểm, nhân rộng các mô hình tự quản, xây dựng khu dân cư kiểu mẫu, gia đình kiểu mẫu ở cơ sở; tích cực lồng ghép tuyên truyền, vận động bảo đảm an toàn thực phẩm, bảo vệ môi trường, an toàn giao thông, phòng chống tội phạm, tệ nạn xã hội, tham gia bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế... trong các nội dung của cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh”. Đến nay, trong cả nước đã phát triển rộng khắp các mô hình Nhân dân tự quản, khu dân cư nông thôn mới kiểu mẫu, gia đình kiểu mẫu. Mặt trận và các tổ chức thành viên đã tích cực tuyên truyền, vận động đoàn viên, hội viên và Nhân dân tham gia phát triển các mô hình hợp tác xã kiểu mới. Một số tổ chức thành viên triển khai hỗ trợ vốn, tập huấn nâng cao năng lực quản lý, điều hành cho đoàn viên, hội viên tham gia hợp tác xã... Thông qua cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh”, Mặt trận đã góp phần tích cực vào kết quả xây dựng nông thôn mới của cả nước (tính đến tháng 8/2019, cả nước có 4.475 xã (đạt 50,26%) được công nhận đạt chuẩn nông thôn mới; có 84 đơn vị cấp huyện được công nhận đạt chuẩn/hoàn thành nhiệm vụ xây dựng nông thôn mới).

Chương trình vận động chăm lo giúp đỡ cho người nghèo tiếp tục nhận được sự quan tâm hưởng ứng của toàn xã hội. Phương thức vận động, giúp đỡ có nhiều đổi mới, trong đó Mặt trận vừa vận động các nguồn lực vào Quỹ vì người nghèo các cấp vừa hướng dẫn, kết nối để các doanh nghiệp, tổ chức, cá nhân, các nhà hảo tâm trực tiếp triển khai giúp đỡ cho người nghèo và các địa phương; chủ trì hiệp thương để mỗi đoàn thể chính trị - xã hội nhận giúp đỡ các hộ gia đình vươn lên thoát nghèo bền vững theo địa chỉ cụ thể. Hưởng ứng phong trào “Cả nước chung tay vì người nghèo - Không để ai bị bỏ lại phía sau” do Thủ tướng Chính phủ phát động, hằng năm Mặt trận chủ trì phát động tháng cao điểm “Vì người nghèo” và phối hợp tổ chức chương trình truyền hình trực tiếp “Cả nước chung tay vì người nghèo”, qua đó kêu gọi, khơi dậy những tấm lòng nhân ái, nhiều nghĩa cử cao đẹp chung tay giúp đỡ người nghèo. Trong nhiệm kỳ, hệ thống Mặt trận các cấp đã vận động được 19.703 tỷ đồng cho các chương trình an sinh xã hội, vận động quỹ “Vì người nghèo” trên 4.672 tỷ đồng, xây dựng và sửa chữa trên 153.000 căn nhà đại đoàn kết cho hộ nghèo, xây dựng hàng nghìn công trình phúc lợi, giúp đỡ hàng triệu gia đình phát triển sản xuất, khám, chữa bệnh và học sinh nghèo có điều kiện đến trường. Đồng hành với Mặt trận, các tổ chức thành viên đã có nhiều chương trình hoạt động, kêu gọi, vận động xã hội chăm lo, giúp đỡ đoàn viên, hội viên có hoàn cảnh khó khăn, người bị nhiễm chất độc da cam/đi-ô-xin, người khuyết tật, trẻ mồ côi và người yếu thế trong xã hội.

Với đạo lý tốt đẹp của dân tộc, Ủy ban Mặt trận các cấp và các tổ chức thành viên thường xuyên tổ chức thăm hỏi, chăm lo, giúp đỡ các gia đình chính sách, nhất là vào các dịp kỷ niệm ngày Thương binh, Liệt sỹ (27/7) hằng năm. Ủy ban Mặt trận đã chủ trì vận động “Quỹ đền ơn đáp nghĩa”; các tổ chức thành viên đã có nhiều hoạt động thiết thực chăm lo, giúp đỡ thương binh, gia đình liệt sỹ, cựu thanh niên xung phong và người có công với cách mạng; tổ chức các chương trình tri ân các anh hùng liệt sỹ, hoạt động về nguồn, giúp đỡ đồng đội...

Để chia sẻ, giúp đỡ đồng bào nhiều khu vực trong cả nước, đặc biệt là đồng bào các tỉnh miền núi phía Bắc, miền Trung, Tây Nguyên, Tây Nam Bộ chịu thiệt hại do bão lũ, hạn hán, xâm nhập mặn gây ra và các trường hợp gặp sự cố nghiêm trọng, Đoàn Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Ủy ban Mặt trận các cấp thường xuyên quan tâm các hoạt động cứu trợ, chủ trì phát động, kêu gọi, vận động giúp đỡ, quản lý chặt chẽ và kịp thời phân bổ các nguồn hỗ trợ. Trong nhiệm kỳ, ở cấp Trung ương đã vận động và phân bổ giúp đỡ, cứu trợ số tiền 140,5 tỷ đồng, các địa phương vận động, cứu trợ 696,6 tỷ đồng.

Cuộc vận động “Người Việt Nam ưu tiên dùng hàng Việt Nam” được triển khai với nhiều giải pháp mới góp phần nâng cao trách nhiệm của các cấp, các ngành, địa phương, doanh nghiệp và Nhân dân trong ưu tiên phát triển sản xuất và tiêu dùng hàng Việt Nam có chất lượng, góp phần nâng cao sức cạnh tranh, thúc đẩy tăng trưởng của nền kinh tế. Với trách nhiệm là cơ quan thường trực Ban Chỉ đạo Trung ương Cuộc vận động, Mặt trận đã phối hợp đề xuất Ban Bí thư Trung ương Đảng ban hành Kết luận số 107- KL/TW ngày 10/4/2015 về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng trong việc thực hiện Cuộc vận động “Người Việt Nam ưu tiên dùng hàng Việt Nam”; phối hợp đề xuất Thủ tướng Chính phủ ban hành và triển khai thực hiện Đề án “Phát triển thị trường trong nước gắn với cuộc vận động “Người Việt Nam ưu tiên dùng hàng Việt Nam” giai đoạn 2014 - 2020”; tổ chức các chương trình quảng bá, giới thiệu sản phẩm, hàng hóa, đưa hàng Việt về nông thôn, miền núi, vùng sâu, vùng xa; đề xuất các cơ chế khuyến khích, hỗ trợ doanh nghiệp sản xuất hàng nội địa có chất lượng; kiểm soát mua sắm công sử dụng hàng hóa sản xuất trong nước; thúc đẩy hình thành các kênh phân phối sản phẩm trong nước đến với người tiêu dùng; tham gia kiểm soát thị trường, chống hàng lậu, hàng giả, hàng kém chất lượng; tôn vinh, biểu dương các doanh nghiệp sản xuất hàng Việt Nam, các sản phẩm có chất lượng, vì người tiêu dùng. Ở các địa phương đã xuất hiện nhiều mô hình liên kết sản xuất và tiêu thụ sản phẩm, mô hình câu lạc bộ, tổ, nhóm ưu tiên dùng hàng Việt, mô hình mỗi xã, phường một sản phẩm... Ban chỉ đạo Trung ương đã tiến hành tổng kết 10 năm thực hiện Cuộc vận động trong phạm vi cả nước để đánh giá kết quả, đề ra giải pháp tiếp tục đổi mới và nâng cao chất lượng, hiệu quả cuộc vận động trong thời gian tới.

Nhằm phát huy sáng kiến, sáng tạo trong các tầng lớp Nhân dân đóng góp cho sự phát triển của đất nước, Đoàn Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đã phát động phong trào thi đua “Đoàn kết sáng tạo, nâng cao năng suất, chất lượng, hiệu quả, hội nhập quốc tế”; hằng năm phối hợp tổ chức tuyển chọn, biên tập, công bố “Sách vàng Sáng tạo Việt Nam” để giới thiệu các công trình sáng tạo khoa học

tiêu biểu trong Nhân dân. Các tổ chức thành viên của Mặt trận đã nâng cao chất lượng các giải thưởng sáng tạo trong đoàn viên, hội viên và Nhân dân.

Hưởng ứng thực hiện các chủ trương của Đảng và kế hoạch phát triển kinh tế xã hội của đất nước, với vai trò chủ trì hiệp thương và phối hợp thống nhất của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức thành viên đã chủ động, sáng tạo phát động và triển khai sâu rộng các phong trào thi đua yêu nước. Điển hình trong công nhân có phong trào “Lao động giỏi”, “Lao động sáng tạo”; trong nông dân có phong trào “Nông dân thi đua sản xuất kinh doanh giỏi, đoàn kết giúp nhau làm giàu và giảm nghèo bền vững”, “Nông dân thi đua xây dựng nông thôn mới”; trong thanh niên có phong trào “Học tập sáng tạo vì sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước”, “Sáng tạo trẻ”, “Tuổi trẻ chung tay xây dựng nông thôn mới”; trong phụ nữ có phong trào “Phụ nữ chung sức xây dựng nông thôn mới”, “Chi hội phụ nữ 5 không, 3 sạch xây dựng nông thôn mới”, “Phụ nữ tích cực học tập, lao động sáng tạo, xây dựng gia đình hạnh phúc”; trong lực lượng cựu chiến binh có phong trào “Cựu chiến binh gương mẫu”, “Cựu chiến binh giúp nhau làm kinh tế”; trong quân đội Nhân dân có phong trào “Quân đội chung sức xây dựng nông thôn mới”; Hội Chữ Thập đỏ Việt Nam duy trì phong trào “Mỗi tổ chức, mỗi cá nhân gắn với một địa chỉ nhân đạo”; Hội Khuyến học Việt Nam có phong trào “Thi đua khuyến học, khuyến tài, xây dựng xã hội học tập, học tập suốt đời”; Hội Người cao tuổi Việt Nam triển khai “Chương trình người cao tuổi tham gia bảo vệ môi trường và xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh”, “Toàn xã hội chăm sóc và phát huy vai trò người cao tuổi Việt Nam”; trong đồng bào Công giáo có cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hoá ở khu dân cư - sống tốt đời, đẹp đạo”; Liên minh Hợp tác xã Việt Nam triển khai phong trào thi đua “Hợp tác xã tiên phong trong xóa đói, giảm nghèo - xây dựng nông thôn mới”... Các phong trào thi đua của các tổ chức thành viên ngày càng tập trung hướng về cơ sở, góp phần động viên, khơi dậy tinh thần lao động sáng tạo, ý thức tự lực, tự cường trong các tầng lớp Nhân dân, vượt qua khó khăn, thách thức để thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng, an ninh của đất nước.

Tuy nhiên, việc triển khai các cuộc vận động, phong trào thi đua của Mặt trận và các tổ chức thành viên ở một số nơi, nhất là cơ sở còn chông chéo, hiệu quả phối hợp chưa cao. Hoạt động của Mặt trận trong lĩnh vực vận động xây dựng đô thị văn minh còn chưa rõ nét về phương thức và hiệu quả. Công tác vận động hỗ trợ giảm nghèo mặc dù có nhiều cố gắng nhưng hiệu quả giảm nghèo bền vững chưa cao. Cuộc vận động “Người Việt Nam ưu tiên dùng hàng Việt Nam”, phong trào “Đoàn kết sáng tạo” chưa thực sự phát triển rộng rãi đến các khu vực, địa bàn cơ sở.

3. Phát huy dân chủ, đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của Nhân dân; giám sát và phản biện xã hội, tham gia xây dựng Đảng và chính quyền vững mạnh

Nhiệm kỳ Đại hội VIII Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đã khẳng định một giai đoạn phát triển mới trong công tác phát huy dân chủ, đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của Nhân dân, thực hiện giám sát và phản biện xã hội, tham gia xây dựng Đảng, chính quyền.

Ủy ban Mặt trận các cấp và các tổ chức thành viên đã lấy ý kiến rộng rãi các tầng lớp Nhân dân tham gia góp ý xây dựng văn kiện đại hội Đảng các cấp và Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XII; xây dựng chương trình hành động và phổ biến, triển khai sâu rộng nghị quyết đại hội Đảng các cấp và các chỉ thị, nghị quyết của Đảng đến với các tầng lớp Nhân dân, đoàn viên, hội viên, đồng bào các dân tộc, tôn giáo, người Việt Nam ở nước ngoài. Thực hiện quy định của Đảng về “Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các đoàn thể chính trị - xã hội và Nhân dân tham gia góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền”, ở nhiều địa phương, Mặt trận đã làm tốt vai trò tham mưu cho cấp ủy, phối hợp với chính quyền tổ chức các cuộc đối thoại trực tiếp của người đứng đầu cấp ủy đảng, chính quyền với Nhân dân, qua đó kịp thời tháo gỡ khó khăn, giải tỏa bức xúc, tạo sự đồng thuận xã hội, làm cơ sở, động lực phát triển kinh tế-xã hội, chăm lo đời sống Nhân dân, góp phần xây dựng Đảng, chính quyền vững mạnh.

Hưởng ứng quyết tâm chính trị của Đảng về tăng cường xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh và kiên quyết đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đã ban hành Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII) của Đảng về “Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ” và “Chương trình hành động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam thực hiện công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí giai đoạn 2018-2020”; phát động và trao Giải báo chí toàn quốc “Báo chí với công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí”; tổ chức các diễn đàn, tọa đàm “Thực trạng, giải pháp Mặt trận tham gia đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí”; tham gia xây dựng và triển khai thực hiện Quy định của Ban Bí thư Trung ương Đảng về “Giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị- xã hội và Nhân dân đối với việc tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, lối sống của người đứng đầu, cán bộ chủ chốt và cán bộ, đảng viên”; duy trì tổng hợp và xử lý thông tin nhanh hằng tuần phản ánh trên báo chí về chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực; tiếp nhận ý kiến phản ánh của Nhân dân về tham nhũng, lãng phí, tiêu cực; chủ động giám sát việc giải quyết các vụ việc gây bức xúc trong Nhân dân. Công tác tuyên truyền, vận động, giám sát của Mặt trận đã góp phần tạo dư luận lên án mạnh mẽ, phát huy sức mạnh của Nhân dân, nâng cao ý thức của cả cộng đồng trong tham gia đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, xây dựng Đảng, chính quyền trong sạch, vững mạnh, vì Nhân dân phục vụ.

Ủy ban Mặt trận các cấp và các tổ chức thành viên đã đảm nhận và hoàn thành tốt các nhiệm vụ tham gia chuẩn bị và tổ chức bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XIV và đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2016 - 2021. Mặt trận đã tham gia các Hội đồng tuyển chọn, giám sát Thẩm phán quốc gia, Hội đồng tuyển chọn Kiểm sát viên Viện Kiểm sát nhân dân tối cao, Hội đồng thi tuyển Kiểm sát viên sơ cấp, Kiểm sát viên trung cấp; chủ trì lựa chọn, giới thiệu người để Hội đồng nhân dân các cấp bầu làm Hội thẩm nhân dân.

Ủy ban Mặt trận các cấp và các tổ chức thành viên đã phối hợp chặt chẽ trong công tác xây dựng pháp luật, nhất là những văn bản quy phạm pháp luật về tổ chức bộ máy nhà nước, về quyền con người, quyền và nghĩa vụ cơ bản của công dân. Nhiều ý

kiến góp ý của Mặt trận và các tổ chức thành viên là cơ sở quan trọng giúp các cơ quan nhà nước có thẩm quyền xem xét, thông qua các văn bản quy phạm pháp luật. Công tác tuyên truyền, phổ biến pháp luật góp phần tạo sự chuyển biến về nhận thức và ý thức chấp hành pháp luật của cán bộ, công chức và các tầng lớp Nhân dân, phát huy dân chủ, giữ vững kỷ cương xã hội.

Điểm nổi bật trong nhiệm kỳ là Đoàn Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đã phối hợp với Ủy ban Thường vụ Quốc hội xây dựng và trình Quốc hội thông qua dự án Luật Mặt trận Tổ quốc Việt Nam (sửa đổi). Ngay sau khi Quốc hội thông qua Luật Mặt trận Tổ quốc Việt Nam năm 2015, Đoàn Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đã phối hợp với Chính phủ và Ủy ban Thường vụ Quốc hội xây dựng và ban hành Nghị quyết liên tịch về các hình thức giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, đây là cơ sở pháp lý quan trọng để Mặt trận tăng cường công tác giám sát và phản biện xã hội, tham gia xây dựng Đảng, chính quyền và phát huy quyền làm chủ của Nhân dân.

Công tác giám sát và phản biện xã hội trong nhiệm kỳ qua đã trở thành hoạt động thường xuyên, trọng tâm của Mặt trận và các tổ chức chính trị - xã hội. Ban Thường trực Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị-xã hội đã chủ trì hoặc phối hợp với các tổ chức thành viên và các cơ quan, tổ chức của Đảng, Nhà nước triển khai 13 chương trình giám sát cấp Trung ương, tập trung vào các lĩnh vực: chính sách đối với người có công với cách mạng; thực hiện Luật khoa học và công nghệ; đổi mới giáo dục và đào tạo; quản lý, sản xuất, kinh doanh vật tư nông nghiệp; giải quyết khiếu nại, tố cáo ở cơ sở; cải cách hành chính; thuế và hải quan; bảo vệ môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu; chấp hành pháp luật của các cơ sở y tế; bảo đảm an toàn thực phẩm; bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế; đánh giá sự hài lòng của người dân, tổ chức đối với sự phục vụ của cơ quan hành chính nhà nước... Ủy ban Mặt trận các tỉnh, thành phố đã tham mưu đề xuất với cấp ủy, phối hợp với chính quyền ưu tiên lựa chọn những chủ trương lớn về phát triển kinh tế-xã hội, những vấn đề bức xúc ở địa phương để tổ chức giám sát. Nhiều lĩnh vực quản lý phức tạp, khó khăn, nhạy cảm như bồi thường tái định cư, thu hồi đất, quản lý sử dụng các nguồn lực xây dựng nông thôn mới, bồi thường sự cố ô nhiễm môi trường biển... đã được Mặt trận các cấp giám sát có hiệu quả. Những báo cáo, kiến nghị sau giám sát của Mặt trận, đặc biệt là những vấn đề bức xúc trong Nhân dân đã được các cấp ủy, chính quyền tiếp nhận, kịp thời chỉ đạo giải quyết và thông báo đến các tầng lớp Nhân dân. Trong nhiệm kỳ, Ủy ban Mặt trận cấp tỉnh chủ trì và tham gia giám sát liên ngành được 4.093 cuộc; Ủy ban Mặt trận cấp huyện chủ trì giám sát 22.679 cuộc; Ủy ban Mặt trận cấp xã chủ trì giám sát 466.012 cuộc.

Hoạt động phản biện xã hội đã tạo điều kiện để các tầng lớp Nhân dân phát huy quyền làm chủ tham gia vào quá trình xây dựng pháp luật, các chủ trương, chính sách, chương trình, kế hoạch phát triển kinh tế-xã hội của địa phương và đất nước. Mặt trận tích cực tham gia phản biện xã hội đối với nhiều dự thảo văn bản pháp luật quan trọng như: Dự án Luật tín ngưỡng, tôn giáo; Dự án Luật về hội; Dự án Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Bộ luật hình sự; Dự án Luật phòng, chống tham nhũng (sửa đổi); Dự án Luật đơn vị hành chính - kinh tế đặc biệt Vân Đồn, Bắc Vân Phong, Phú Quốc; Dự

án Luật giáo dục sửa đổi... Trong nhiệm kỳ, Ủy ban Mặt trận các cấp đã tổ chức 86.872 cuộc phản biện xã hội, trong đó có nhiều chủ trương, chính sách, chương trình, đề án quan trọng liên quan đến phát triển kinh tế - xã hội và đời sống nhân dân.

Hoạt động tổ chức tiếp xúc cử tri và tập hợp ý kiến, kiến nghị của cử tri và Nhân dân để phản ánh với Đảng, Nhà nước ngày càng có nhiều đổi mới. Trong nhiệm kỳ, Đoàn Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đã phối hợp với Ủy ban Thường vụ Quốc hội tổng hợp được 38.180 ý kiến, kiến nghị của cử tri và Nhân dân trình bày tại phiên khai mạc các kỳ họp của Quốc hội. Báo cáo tổng hợp ý kiến, kiến nghị của cử tri và Nhân dân đã thể hiện đầy đủ, toàn diện và sâu sắc những lĩnh vực, vấn đề cử tri và Nhân dân quan tâm, phản ánh; đồng thời thể hiện rõ quan điểm, chính kiến của Mặt trận thông qua các kiến nghị của Đoàn Chủ tịch. Thông qua việc phản ánh ý kiến, kiến nghị của cử tri và Nhân dân trước Quốc hội, Hội đồng nhân dân, Chính phủ và Ủy ban nhân dân các cấp và việc tham gia xây dựng pháp luật, thể chế và các cơ chế, chính sách, Mặt trận đã thực hiện tốt hơn vai trò, trách nhiệm trong việc đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của Nhân dân.

Ủy ban Mặt trận các cấp đã chủ động tham mưu với các cấp ủy Đảng, phối hợp với chính quyền và các tổ chức thành viên thực hiện đầy đủ các nội dung Quy chế dân chủ; tích cực tham gia bầu trưởng thôn, tổ trưởng dân phố, công tác hòa giải ở cơ sở; vận động Nhân dân tham gia xây dựng hương ước, quy ước ở khu dân cư. Việc tiếp công dân và giải quyết đơn thư, khiếu nại, tố cáo, phản ánh, kiến nghị đã có nhiều đổi mới, ngày càng đi vào nề nếp. Hoạt động của Ban Thanh tra nhân dân, Ban Giám sát đầu tư của cộng đồng ngày càng hiệu quả hơn, góp phần thiết thực vào việc thực hiện dân chủ ở cơ sở.

Tuy nhiên, công tác giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận mới chỉ tập trung nhiều ở cấp Trung ương và cấp tỉnh; hoạt động giám sát ở cấp huyện và cơ sở chất lượng, hiệu quả chưa cao, chủ yếu phối hợp thực hiện theo chương trình giám sát của Hội đồng nhân dân cùng cấp, chưa tổ chức được nhiều chương trình giám sát độc lập; chưa có cơ chế thích hợp phát huy tốt vai trò giám sát thường xuyên của Nhân dân tại cộng đồng. Việc theo dõi, đôn đốc xử lý các kiến nghị sau giám sát còn chưa kịp thời, thiếu quyết liệt. Ở một số địa bàn, Mặt trận chưa thực hiện tốt vai trò đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của Nhân dân. Nội dung, hình thức và giải pháp công tác tham gia xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền chưa rõ nét, kết quả còn có mặt hạn chế ở địa phương, cơ sở.

4. Mở rộng và nâng cao hiệu quả hoạt động đối ngoại nhân dân, tăng cường đoàn kết hữu nghị và hợp tác quốc tế

Thực hiện chủ trương, đường lối đối ngoại của Đảng và chính sách ngoại giao Nhà nước, hoạt động đối ngoại Nhân dân của Ủy ban Mặt trận các cấp và các tổ chức thành viên không ngừng được mở rộng, ngày càng chất lượng và hiệu quả.

Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đã duy trì và phát triển quan hệ thường xuyên với các tổ chức Nhân dân của các nước láng giềng, các nước trong khối ASEAN, các địa bàn trọng điểm, các tổ chức, cá nhân có thiện chí với Việt Nam, đặc biệt chú trọng tăng cường phát triển mối quan hệ với các đối tác truyền thống như: Mặt trận Lào xây dựng

đất nước, Mặt trận Đoàn kết Phát triển Tổ quốc Campuchia, Chính hiệp toàn quốc Trung Quốc, Ủy ban Bảo vệ Cách mạng Cuba, Mặt trận Dân chủ thống nhất Tổ quốc Triều Tiên. Duy trì tổ chức Hội nghị Chủ tịch Mặt trận ba nước, thực hiện bản ghi nhớ "Chương trình hợp tác giữa Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Mặt trận Đoàn kết Phát triển Tổ quốc Campuchia và Mặt trận Lào xây dựng đất nước"; tổ chức các hoạt động kỷ niệm năm đoàn kết hữu nghị Việt Nam - Lào, 55 năm thiết lập quan hệ ngoại giao Việt Nam - Lào và năm đoàn kết Việt Nam -Campuchia, kỷ niệm 50 năm thiết lập quan hệ ngoại giao Việt Nam - Campuchia; duy trì trao đổi đoàn cấp cao; tăng cường hỗ trợ, tập huấn, trao đổi kinh nghiệm công tác; tổ chức các hội nghị xây dựng đường biên giới hòa bình hữu nghị, các hoạt động giao lưu, hợp tác giữa các địa phương có chung đường biên giới. Triển khai các hoạt động hợp tác, trao đổi đoàn và lần đầu tiên tổ chức thành công giao lưu hữu nghị giữa Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam với Chính hiệp toàn quốc Trung Quốc và 7 tỉnh biên giới phía Bắc của Việt Nam với Chính hiệp Khu tự trị dân tộc Choang, Quảng Tây và Chính hiệp tỉnh Vân Nam của Trung Quốc. Trong nhiệm kỳ, Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đã mở rộng quan hệ hợp tác với các đối tác mới: Hiệp hội Nhân dân Singapore, Hội liên hiệp bình đẳng xã hội toàn Liên bang Đức, Phòng xã hội Liên bang và Mặt trận Nhân dân toàn Nga, Hội đồng Kinh tế - Xã hội và Môi trường Pháp. Mặt trận Tổ quốc Việt Nam là thành viên và đóng góp tích cực cho các hoạt động của Hiệp hội quốc tế các Hội đồng Kinh tế - Xã hội và các tổ chức tương đương.

Ban Thường trực Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam giữ mối quan hệ thường xuyên với lãnh đạo một số tổ chức quốc tế, đại sứ các nước tại Việt Nam. Thông qua tiếp xúc, gặp gỡ nhằm giới thiệu về chính sách đối ngoại của đất nước, chính sách đại đoàn kết toàn dân tộc, về vai trò của Mặt trận và các tổ chức thành viên; tranh thủ sự ủng hộ của các tổ chức quốc tế, tổ chức phi chính phủ nước ngoài đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Trong nhiệm kỳ, Ban Thường trực Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đã đón 40 đoàn quốc tế đến trao đổi, chia sẻ kinh nghiệm và tổ chức 35 đoàn công tác, nghiên cứu, học tập ở nước ngoài.

Ban Thường trực Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị-xã hội, Liên hiệp các Tổ chức hữu nghị Việt Nam đã ký kết "Chương trình phối hợp hoạt động đối ngoại Nhân dân và công tác đối với người Việt Nam ở nước ngoài giai đoạn 2016-2019". Các tổ chức thành viên như: Liên hiệp các tổ chức Hữu nghị Việt Nam, Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam, Hội Cựu chiến binh Việt Nam, Phòng Công nghiệp và Thương mại Việt Nam, Hội Chữ thập đỏ Việt Nam, Liên hiệp các Hội khoa học và Kỹ thuật Việt Nam... phát triển mạnh mẽ, đa dạng các hình thức đối ngoại Nhân dân, triển khai nhiều hoạt động giao lưu, trao đổi hợp tác với các đối tác của nhiều nước trong khu vực và trên thế giới, tuyên truyền quảng bá hình ảnh đất nước và con người Việt Nam với bạn bè quốc tế, thu hút các nguồn tài trợ; tuyên truyền về chủ quyền biển đảo, phân giới, cắm mốc trên đất liền; đấu tranh chống sự xuyên tạc, bóp méo lịch sử của các thế lực thù địch...

Hoạt động đối ngoại Nhân dân của các địa phương ngày càng được chú trọng, thiết thực và hiệu quả hơn. Ủy ban Mặt trận và các tổ chức thành viên ở các thành phố

lớn: Hà Nội, Thành phố Hồ Chí Minh, Hải Phòng, Đà Nẵng, Cần Thơ đã triển khai nhiều hoạt động trao đổi hợp tác, giao lưu với các đoàn đại biểu, các tổ chức quốc tế, tăng cường các hoạt động giao lưu, kết nghĩa, trao đổi đoàn với các địa phương của các nước; Ủy ban Mặt trận và các tổ chức thành viên các địa phương có tiềm năng du lịch như Quảng Ninh, Khánh Hòa, Quảng Nam... tăng cường tuyên truyền, vận động Nhân dân xây dựng môi trường văn hóa, xây dựng, quảng bá hình ảnh đất nước và con người Việt Nam với du khách và bạn bè quốc tế. Ủy ban Mặt trận và các tổ chức thành viên các địa phương có chung đường biên giới với các nước bạn Lào, Campuchia và Trung Quốc đã tăng cường các hoạt động kết nghĩa, giao lưu, xây dựng tình đoàn kết hữu nghị, hòa bình, bảo vệ và giữ gìn đường biên, mốc giới và hỗ trợ lẫn nhau trong xóa đói, giảm nghèo, chia sẻ kinh nghiệm sản xuất, phòng chống tội phạm và tệ nạn xã hội.

Tuy nhiên, công tác đối ngoại Nhân dân và hợp tác quốc tế của Mặt trận vẫn còn nhiều hạn chế: phạm vi đối ngoại và đối tác của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam còn hẹp, chưa mở rộng đa dạng, chủ yếu duy trì quan hệ với các đối tác truyền thống; công tác thông tin, tuyên truyền đối ngoại còn hạn chế, thiếu thống nhất và đồng bộ. Hoạt động đối ngoại Nhân dân mới tập trung nhiều ở cấp Trung ương, các thành phố lớn và ở các tỉnh có chung đường biên giới. Sự phối hợp giữa Mặt trận và các tổ chức thành viên trong đối ngoại Nhân dân hiệu quả chưa cao.

5. Hoàn thiện cơ chế, nâng cao năng lực hoạt động của hệ thống Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong giai đoạn mới

Nhiệm kỳ 2014 - 2019 là giai đoạn có nhiều đổi mới mạnh mẽ về nội dung và phương thức hoạt động, bổ sung, hoàn thiện các cơ chế, chính sách, pháp luật của Nhà nước đối với công tác Mặt trận, phát huy vai trò chủ động, sáng tạo và sự đóng góp của các tổ chức thành viên, nâng cao năng lực hoạt động của toàn hệ thống Mặt trận đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng, củng cố và phát huy sức mạnh khối đại đoàn kết toàn dân tộc trong tình hình mới.

Ngay từ đầu nhiệm kỳ, Mặt trận đã chủ động tham mưu, đề xuất Bộ Chính trị, Ban Bí thư Trung ương Đảng và các cấp ủy địa phương kịp thời ban hành các chỉ thị, nghị quyết, quy chế, quy định cụ thể tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo đối với công tác Mặt trận. Đề xuất Quốc hội, Chính phủ, các bộ, ngành Trung ương, Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân, các sở, ngành địa phương ban hành nhiều chính sách, ký kết các nghị quyết liên tịch, quy chế, chương trình phối hợp... góp phần hoàn thiện cơ sở pháp lý, đảm bảo các điều kiện, nâng cao năng lực cho hoạt động của Mặt trận. Các lĩnh vực công tác quan trọng của Mặt trận như: giám sát và phản biện xã hội, tham gia xây dựng Đảng, chính quyền, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, phản ánh ý kiến, kiến nghị của cử tri và Nhân dân; triển khai cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh”, “Người Việt Nam ưu tiên dùng hàng Việt Nam”, phong trào thi đua “Đoàn kết sáng tạo, nâng cao năng suất, chất lượng, hiệu quả, hội nhập quốc tế”; hoạt động của Hội đồng tư vấn, Ban tư vấn, Ban Công tác Mặt trận ở khu dân cư, Ban Thanh tra nhân dân, Ban giám sát đầu tư của cộng đồng; hoạt động thăm hỏi, tiếp xúc nhân sỹ, trí thức, đồng bào dân tộc, tôn giáo... cơ bản được

đảm bảo bởi các văn bản quy phạm pháp luật, quy chế, quy định và cơ chế tài chính để thực hiện.

Công tác phối hợp giữa Mặt trận với cơ quan nhà nước cùng cấp ngày càng chặt chẽ và hiệu quả, góp phần tạo điều kiện thuận lợi để Mặt trận triển khai các nhiệm vụ, đặc biệt là sự phối hợp trong triển khai các chương trình giám sát, phản biện xã hội, tham gia xây dựng Đảng, chính quyền. Công tác phối hợp giữa các thành viên trong Mặt trận được đổi mới, thể hiện rõ hơn vai trò chủ trì, tính chất liên minh chính trị, liên hiệp tự nguyện của Mặt trận và phát huy đặc thù, thế mạnh của các tổ chức thành viên. Tính đến cuối nhiệm kỳ, Mặt trận ở cấp Trung ương đang duy trì 05 quy chế phối hợp, 02 nghị quyết liên tịch, 27 chương trình phối hợp với Chủ tịch Nước, Ủy ban Thường vụ Quốc hội, Chính phủ, các ban, bộ, ngành và thành viên. Ủy ban Mặt trận 63 tỉnh, thành phố đã triển khai tổng số 683 chương trình phối hợp (bình quân 11 chương trình/1 tỉnh, thành phố).

Ủy ban Mặt trận các cấp thường xuyên được củng cố, kiện toàn, thu hút thêm nhiều thành viên mới, tăng thêm số lượng người tiêu biểu, đại diện các tầng lớp Nhân dân, các dân tộc, các tôn giáo, người Việt Nam ở nước ngoài, chuyên gia trên các lĩnh vực. Ủy viên Ủy ban Mặt trận các cấp gắn bó sâu sát hơn với địa bàn, đối tượng và cơ quan chuyên trách, kịp thời phản ánh ý kiến, nguyện vọng của Nhân dân, tích cực tham gia xây dựng và triển khai các chương trình công tác Mặt trận. Trong nhiệm kỳ, Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam là Ủy viên Bộ Chính trị và hiện nay là Bí thư Trung ương Đảng. Ở địa phương, số lượng Chủ tịch Ủy ban Mặt trận các cấp tham gia thường vụ cấp ủy tăng lên. Các tổ chức thành viên của Mặt trận ở Trung ương và địa phương thực hiện tốt việc kiện toàn các chức danh lãnh đạo chủ chốt và tổ chức thành công đại hội các cấp. Ủy ban Mặt trận các cấp đã chú trọng củng cố và phát huy hiệu quả hoạt động của các Hội đồng tư vấn, Ban Tư vấn và lực lượng cộng tác viên. Hệ thống tổ chức bộ máy, cán bộ cơ quan chuyên trách của Mặt trận từ Trung ương đến cơ sở được củng cố, nâng lên về chất lượng, đảm bảo tinh gọn, hoạt động hiệu quả hơn. Ban Công tác Mặt trận đã được quy định cụ thể trong Luật Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Ban Thường trực Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đã ban hành quy chế tổ chức, hoạt động, tiêu chí đánh giá và xếp loại Ban công tác Mặt trận, là cơ sở quan trọng để kiện toàn tổ chức và nâng cao chất lượng hoạt động của Ban công tác Mặt trận ở khu dân cư.

Để đáp ứng yêu cầu ngày càng cao về chuyên môn, nghiệp vụ công tác Mặt trận, Ủy ban Mặt trận các cấp đã tăng cường đầu tư, phối hợp tổ chức các chương trình đào tạo, bồi dưỡng cán bộ. Cấp Trung ương đã đưa trụ sở Trung tâm Bồi dưỡng cán bộ và Nghiên cứu khoa học Mặt trận Tổ quốc Việt Nam vào hoạt động, lựa chọn nội dung thiết thực để triển khai các khóa bồi dưỡng, tập huấn; tăng cường hình thức giao ban trực tuyến để kịp thời phổ biến, quán triệt các yêu cầu nhiệm vụ đến đông đảo cán bộ Mặt trận cấp tỉnh, cấp huyện trong cả nước. Ủy ban Mặt trận cấp tỉnh, cấp huyện phối hợp chặt chẽ với Trường Chính trị cấp tỉnh, Trung tâm Bồi dưỡng chính trị cấp huyện tổ chức tập huấn, bồi dưỡng cho đội ngũ cán bộ Mặt trận cơ sở và Ban Công tác Mặt trận ở khu dân cư. Công tác nghiên cứu khoa học và các hoạt động điều tra, khảo sát,

tọa đàm, hội thảo chuyên đề được tăng cường, làm rõ hơn những vấn đề lý luận và thực tiễn của công tác Mặt trận.

Công tác thi đua, khen thưởng trong hệ thống Mặt trận có nhiều giải pháp đổi mới, tạo động lực quan trọng thúc đẩy phong trào từ địa phương, cơ sở. Nổi bật là đổi mới hoạt động của cụm thi đua Ủy ban Mặt trận các tỉnh, thành phố gắn với các tiêu chí thi đua và hình thức khen thưởng cụ thể; hình thành hoạt động cụm thi đua các tổ chức thành viên của Mặt trận ở Trung ương. Trong nhiệm kỳ, Ủy ban Mặt trận các cấp đã phối hợp tổng kết, tổ chức hội nghị biểu dương, tôn vinh hàng chục nghìn điển hình tiên tiến, cán bộ Mặt trận cơ sở, Ban Công tác Mặt trận ở khu dân cư, người có uy tín tiêu biểu trong đồng bào các dân tộc, tôn giáo, những tập thể, cá nhân có nhiều đóng góp cho cộng đồng.

Tuy nhiên, việc củng cố tổ chức, nâng cao năng lực hoạt động ở cấp địa phương, cơ sở còn nhiều khó khăn và bất cập; không ít cán bộ Mặt trận và các đoàn thể, Ban Công tác Mặt trận ở khu dân cư hoạt động chủ yếu bằng kinh nghiệm, chưa được bồi dưỡng, đào tạo bài bản để đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ mới của Mặt trận như công tác giám sát và phản biện xã hội, tham gia xây dựng Đảng, chính quyền. Chưa phát huy có hiệu quả vai trò của các vị Ủy viên Ủy ban Mặt trận các cấp trong tập hợp, phản ánh ý kiến, kiến nghị của Nhân dân và tham gia các hoạt động của Mặt trận. Ở nhiều địa phương, cơ sở việc phát huy vai trò của lực lượng tư vấn và cộng tác viên còn hạn chế. Việc củng cố, kiện toàn bộ máy cơ quan chuyên trách của Mặt trận ở các cấp còn lúng túng, chưa thống nhất và đồng bộ trong toàn hệ thống.

III. ĐÁNH GIÁ CHUNG

1. Kết quả đạt được và nguyên nhân

Năm năm qua, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đã chú trọng đổi mới nội dung và phương thức hoạt động, triển khai thực hiện thắng lợi nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc Mặt trận Tổ quốc Việt Nam lần thứ VIII, nhiệm kỳ 2014 - 2019 đã đề ra. Khối đại đoàn kết toàn dân tộc không ngừng được củng cố và phát huy, tăng cường đồng thuận xã hội, xây dựng nền tảng vững chắc cho sự ổn định và phát triển đất nước. Các cuộc vận động, phong trào thi đua được triển khai có trọng tâm, trọng điểm, khơi dậy mạnh mẽ tinh thần thi đua, lao động sáng tạo của Nhân dân và sự chung sức của cả cộng đồng tham gia phát triển kinh tế, giải quyết các vấn đề xã hội, xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh, giảm nghèo bền vững. Công tác giám sát và phản biện xã hội, tham gia xây dựng Đảng, xây dựng Nhà nước được quan tâm; vai trò đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của Nhân dân, tham gia đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí được tăng cường. Hoạt động đối ngoại Nhân dân của Mặt trận và các tổ chức thành viên ngày càng mở rộng và đa dạng, đóng góp hiệu quả cho công tác đối ngoại của Đảng, ngoại giao Nhà nước, tăng cường tin cậy chính trị, nâng cao vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế. Hoạt động của Mặt trận ngày càng đổi mới và hướng mạnh về cơ sở. Việc hoàn thiện cơ chế, đổi mới nội dung, phương thức hoạt động tạo tiền đề quan trọng để nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của Mặt trận trong thời kỳ mới. Kết quả đạt được trong nhiệm kỳ có ý nghĩa to lớn và quan trọng, góp phần cùng toàn Đảng, toàn dân,

toàn quân thực hiện thắng lợi các mục tiêu, nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo quốc phòng, an ninh, xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Đạt được những kết quả trên là nhờ có sự quan tâm lãnh đạo thường xuyên, sâu sát của Đảng đối với công tác Mặt trận, nhất là việc kịp thời ban hành các chủ trương lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy Đảng đối với công tác Mặt trận; sự phối hợp ngày càng chặt chẽ, hiệu quả của Nhà nước và các cấp chính quyền; sự chủ động, sáng tạo và tích cực của các tổ chức thành viên; xác định đúng trọng tâm, trọng điểm trong triển khai nhiệm vụ của Ủy ban Mặt trận các cấp; sự nỗ lực, tâm huyết của đội ngũ cán bộ làm công tác Mặt trận từ Trung ương đến cơ sở, đặc biệt là sự đồng tâm, hiệp lực của các tầng lớp nhân dân; hoạt động của Mặt trận ngày càng thiết thực, gắn với lợi ích trực tiếp của Nhân dân, nhận được sự quan tâm và hưởng ứng của toàn xã hội.

2. Hạn chế, yếu kém và nguyên nhân

Bên cạnh những kết quả đạt được, công tác Mặt trận trong nhiệm kỳ qua vẫn còn những hạn chế, yếu kém. Nội dung và phương thức vận động, tập hợp xây dựng và củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc còn chậm được đổi mới, hiệu quả chưa sâu rộng và toàn diện, chưa đáp ứng kịp thời trước những yêu cầu mới của xã hội. Các cuộc vận động và phong trào thi đua yêu nước có nơi còn hình thức; kết quả vận động Nhân dân tham gia phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng đời sống văn hóa, xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh chưa đồng bộ, giảm nghèo chưa bền vững. Công tác giám sát, phản biện xã hội, tham gia xây dựng Đảng, chính quyền ở một số địa phương, cơ sở còn hình thức, chất lượng không cao; vai trò Mặt trận đại diện bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của Nhân dân chưa được phát huy đầy đủ. Kết quả hoạt động đối ngoại Nhân dân chưa tương xứng với tiềm năng và vị thế của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam; công tác thông tin, tuyên truyền đối ngoại kết quả chưa rõ nét. Hoạt động của Ủy ban Mặt trận ở một số nơi chậm đổi mới, hiệu quả không cao.

Nguyên nhân chủ yếu của những hạn chế, yếu kém là:

Về khách quan: Trước những yêu cầu nhiệm vụ mới, vai trò, trách nhiệm của Mặt trận ngày càng cao, có những việc trong quá trình thực hiện nhiệm vụ vừa triển khai vừa rút kinh nghiệm. Mặt khác, điều kiện hoạt động của Mặt trận còn hạn chế, chưa thu hút và hấp dẫn người có năng lực và trình độ tham gia công tác Mặt trận và đoàn thể, nhất là ở cơ sở. Có những nơi tổ chức Đảng, chính quyền chưa nhận thức đầy đủ, còn coi nhẹ vị trí, vai trò của Mặt trận, chưa bố trí cán bộ phù hợp, chưa quan tâm lãnh đạo và tạo điều kiện thỏa đáng cho công tác Mặt trận. Việc sắp xếp tổ chức bộ máy cơ quan Ủy ban Mặt trận ở cấp tỉnh, cấp huyện chưa có sự thống nhất, còn bị động, lúng túng ít nhiều ảnh hưởng đến hiệu quả công việc của Mặt trận.

Về chủ quan: Có lúc, có nơi Ủy ban Mặt trận thiếu chủ động trong tham mưu cho cấp ủy, phối hợp với chính quyền để tăng cường các giải pháp công tác, tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc về tổ chức bộ máy, cán bộ và điều kiện hoạt động. Năng lực tổ chức thực hiện của một bộ phận đội ngũ cán bộ Mặt trận còn hạn chế, chậm cập nhật thông tin, thiếu kỹ năng ứng dụng khoa học và công nghệ thông tin trong công tác, chưa đáp ứng yêu cầu mới đặt ra cho công tác Mặt trận. Ủy ban Mặt trận nhiều nơi

chưa chú trọng tăng cường công tác đào tạo, bồi dưỡng nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ Mặt trận và đoàn thể, nhất là cán bộ cơ sở. Một bộ phận cán bộ của Mặt trận và đoàn thể chưa thực sự tâm huyết, thiếu gắn bó sâu sát với đời sống Nhân dân.

IV. BÀI HỌC KINH NGHIỆM

Từ thực tiễn của công tác Mặt trận nhiệm kỳ qua có thể rút ra một số bài học kinh nghiệm cơ bản sau:

Thứ nhất, hoạt động của Mặt trận phải bám sát chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, nhất là chủ trương, đường lối về đại đoàn kết toàn dân tộc, góp phần thực hiện thành công các nhiệm vụ chính trị, kinh tế - xã hội của địa phương và đất nước.

Thứ hai, hoạt động của Mặt trận phải xuất phát từ nhu cầu, nguyện vọng và hướng tới bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của Nhân dân. Cán bộ Mặt trận phải gắn bó sâu sát với nhân dân để lắng nghe và phản ánh ý kiến, kiến nghị của nhân dân. Ủy ban Mặt trận các cấp phải thực sự là người đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của Nhân dân.

Thứ ba, phải không ngừng đổi mới nội dung, đa dạng, linh hoạt về phương thức hoạt động; xác định nhiệm vụ phải có trọng tâm, trọng điểm, rõ địa bàn và đối tượng; lấy địa bàn dân cư làm nơi chủ yếu để hoạt động; chú trọng phát triển, nhân rộng các điển hình, nhân tố mới.

Thứ tư, phối hợp chặt chẽ với cơ quan nhà nước để đảm bảo về cơ chế, chính sách và điều kiện hoạt động; hiệp thương, thống nhất, phát huy vai trò chủ động, sáng tạo của các tổ chức thành viên để tăng cường sức mạnh cho công tác Mặt trận.

Thứ năm, nâng cao năng lực hoạt động và uy tín của đội ngũ cán bộ là nhân tố quan trọng, quyết định việc hoàn thành nhiệm vụ chính trị của Mặt trận. Xây dựng đội ngũ cán bộ, nhất là cán bộ chủ chốt gương mẫu, trách nhiệm, tâm huyết, bản lĩnh; xây dựng và phát huy lực lượng công tác viên, chuyên gia... sẽ góp phần đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả của công tác Mặt trận.

Phần thứ hai

MỤC TIÊU VÀ CHƯƠNG TRÌNH HÀNH ĐỘNG ĐẠI HỘI IX MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM, NHIỆM KỲ 2019 - 2024

I. DỰ BÁO TÌNH HÌNH THẾ GIỚI VÀ TRONG NƯỚC

Tình hình thế giới diễn biến nhanh chóng, phức tạp, tiềm ẩn những yếu tố khó lường. Kinh tế thế giới phục hồi chậm, tiềm ẩn nguy cơ xung đột thương mại, chính trị, quân sự ở một số khu vực. Những vấn đề toàn cầu như an ninh mạng, chủ nghĩa khủng bố, xung đột sắc tộc, biến đổi khí hậu, thiên tai, dịch bệnh, ô nhiễm môi trường... trở nên gay gắt hơn. Các quốc gia sẽ chịu tác động ảnh hưởng mạnh mẽ, nhiều mặt của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư với sự phát triển của không gian mạng và xu hướng nền kinh tế số, xã hội số. Các hiệp định thương mại tự do song phương, đa phương thế

hệ mới Việt Nam đã, đang tham gia sẽ mang lại nhiều cơ hội nhưng cũng đặt ra nhiều thách thức đối với nước ta. Tình hình Biển Đông tiếp tục diễn biến phức tạp, đặt ra những yêu cầu mới đối với nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền quốc gia.

Trong những năm tới, kinh tế nước ta được dự báo sẽ tiếp tục giữ đà tăng trưởng ổn định; mô hình phát triển hài hoà hơn giữa chiều rộng và chiều sâu, ưu tiên phát triển kinh tế tri thức, kinh tế xanh; phát triển kinh tế gắn với phát triển văn hoá, xã hội, bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu. Đảng và Nhà nước tiếp tục thực hiện nhiều giải pháp quyết liệt khắc phục hạn chế, yếu kém, tăng cường xây dựng và làm trong sạch Đảng, đổi mới hệ thống chính trị, hiện đại hóa nền hành chính quốc gia; thực hiện tinh giản biên chế và cải cách tiền lương; xử lý hài hòa mối quan hệ giữa Nhà nước, thị trường và xã hội, hướng tới cải thiện và nâng cao chất lượng toàn diện cuộc sống của người dân.

Bên cạnh những thành tựu to lớn của công cuộc đổi mới, còn nhiều hạn chế trong xã hội chậm được khắc phục, sự xuất hiện những trào lưu, xu thế mới cùng với sự đa dạng nhu cầu và lợi ích của Nhân dân sẽ là những thách thức lớn đối với xã hội. Nước ta phải đối diện và ứng phó với những vấn đề như: dân số già hóa; việc làm và di cư; thiếu nguồn lực lao động có chất lượng ở nông thôn; bất bình đẳng giới và nguy cơ khủng hoảng gia đình; sự thay đổi nhanh chóng về điều kiện sống, việc làm, dịch bệnh... Bên cạnh đó, mặt trái của cơ chế thị trường, của quá trình toàn cầu hóa, mạng internet, mạng xã hội và sự chống phá của các thế lực thù địch, phản động, phần tử cơ hội chính trị với nhiều phương thức, thủ đoạn mới... làm nảy sinh thêm nhiều khó khăn, thách thức đối với công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

Tình hình thế giới và trong nước vừa là thời cơ đồng thời cũng đặt ra thách thức đối với công tác Mặt trận. Để thực hiện tốt vai trò và trách nhiệm đã được xác định trong Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên Chủ nghĩa xã hội (bổ sung, phát triển năm 2011), Hiến pháp năm 2013, Luật Mặt trận Tổ quốc Việt Nam năm 2015, Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng và đáp ứng những yêu cầu cấp bách của thực tiễn, đòi hỏi Mặt trận Tổ quốc Việt Nam trong nhiệm kỳ tới phải tự đổi mới mạnh mẽ, nâng cao vai trò, trách nhiệm trước Đảng và Nhân dân, xác định rõ mục tiêu, chương trình hành động, giải pháp cụ thể để thực hiện sứ mệnh cao cả xây dựng và củng cố vững chắc khối đại đoàn kết toàn dân tộc, góp phần xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

II. MỤC TIÊU

Tiếp tục đổi mới mạnh mẽ nội dung và phương thức hoạt động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam; tăng cường củng cố liên minh chính trị, xây dựng và củng cố vững chắc khối đại đoàn kết toàn dân tộc; đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của Nhân dân; thực hiện dân chủ, giám sát và phản biện xã hội, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tham gia xây dựng Đảng, chính quyền trong sạch, vững mạnh; tăng cường đồng thuận xã hội, thúc đẩy tinh thần thi đua sáng tạo, phát triển kinh tế - xã hội, đẩy mạnh sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc

tế, giữ vững hòa bình, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, vì dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh.

III. CHƯƠNG TRÌNH HÀNH ĐỘNG CỦA MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM NHIỆM KỲ 2019 - 2024

Chương trình 1: Tuyên truyền, vận động, tập hợp các tầng lớp Nhân dân; củng cố, tăng cường, phát huy sức mạnh đại đoàn kết dân tộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa

Nhiệm vụ trọng tâm

Mặt trận tiếp tục mở rộng và đa dạng hóa các hình thức vận động, tập hợp, đoàn kết rộng rãi các tầng lớp Nhân dân. Tuyên truyền, vận động để các tầng lớp Nhân dân ở trong nước, đồng bào ta ở nước ngoài biết và ủng hộ chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, tạo đồng thuận xã hội để thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo quốc phòng - an ninh của đất nước; nâng cao tinh thần trách nhiệm trong xây dựng, củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

Mặt trận tiếp tục thực hiện nhiệm vụ tập hợp ý kiến, kiến nghị của Nhân dân để phản ánh đến các cơ quan Đảng, Nhà nước. Tạo điều kiện để mọi người dân tự do tư tưởng, bày tỏ chính kiến, đóng góp xây dựng Đảng, chính quyền và xây dựng đất nước trên tinh thần dân chủ, tôn trọng các ý kiến khác nhau nhưng không trái với lợi ích của quốc gia, dân tộc. Theo dõi, giám sát và đôn đốc việc xử lý, giải quyết các ý kiến, kiến nghị, đáp ứng yêu cầu cấp thiết, chính đáng của Nhân dân.

Vận động, tập hợp, đoàn kết đồng bào các dân tộc thiểu số. Kịp thời phát hiện, đề xuất các cơ chế, chính sách hỗ trợ phát triển vùng dân tộc thiểu số; tham gia xây dựng và giám sát việc thực hiện các chủ trương, chính sách liên quan đến đồng bào dân tộc thiểu số. Tạo điều kiện để đồng bào các dân tộc tham gia các phong trào thi đua yêu nước, xây dựng nông thôn mới, giúp đỡ người nghèo, đảm bảo an sinh xã hội, bảo vệ môi trường, giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc. Phát huy vai trò của người có uy tín, già làng, trưởng bản; đề cao cảnh giác, đấu tranh chống các luận điệu xuyên tạc, kích động để chia rẽ khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

Vận động, tập hợp, đoàn kết đồng bào các tôn giáo. Tuyên truyền, vận động Nhân dân thực hiện quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo theo pháp luật và phù hợp truyền thống văn hóa của dân tộc. Thường xuyên tiếp xúc, thăm hỏi, đối thoại, lắng nghe tâm tư, nguyện vọng của đồng bào các tôn giáo. Phát huy các giá trị văn hóa, đạo đức tốt đẹp và nguồn lực của các tôn giáo trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, xây dựng, củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Thực hiện tốt vai trò cầu nối giữa Đảng, Nhà nước với tổ chức và đồng bào các tôn giáo. Đấu tranh với các hành vi lợi dụng tín ngưỡng, tôn giáo xâm hại lợi ích của đất nước, quyền và lợi ích của Nhân dân, của cộng đồng và của các tôn giáo.

Vận động, tập hợp, đoàn kết cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài. Xây dựng cộng đồng vững mạnh, giúp đỡ nhau trong cuộc sống, chấp hành pháp luật nước sở tại, giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa, truyền thống tốt đẹp của dân tộc Việt Nam, gắn bó với gia đình và quê hương, góp phần xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Mở rộng và phát triển tổ chức, kết nạp thêm thành viên, đoàn viên, hội viên, thu hút đông đảo các tầng lớp Nhân dân, lực lượng trí thức, doanh nhân, các nhà hoạt động xã hội, người có uy tín... tham gia các cuộc vận động, phong trào thi đua yêu nước, đáp ứng nhu cầu, nguyện vọng của các thành phần đa dạng trong xã hội.

Những giải pháp cơ bản

(1) Thông qua các hoạt động kỷ niệm, các sự kiện chính trị của đất nước để tuyên truyền, vận động, tập hợp đoàn kết các tầng lớp Nhân dân như: kỷ niệm 90 năm thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam (03/2/1930 - 03/2/2020); 90 năm Ngày thành lập Mặt trận Dân tộc thống nhất Việt Nam - Ngày truyền thống Mặt trận Tổ quốc Việt Nam (18/11/1930-18/11/2020); 130 năm ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh (19/5/1890 - 19/5/2020); Đại hội Đảng các cấp và Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng; bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XV và đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp, nhiệm kỳ 2021 - 2026; kỷ niệm ngày truyền thống, ngày thành lập, chào mừng Đại hội nhiệm kỳ của các tổ chức thành viên...

(2) Tiếp tục triển khai Chỉ thị 05 của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 (Khóa XII) về xây dựng và chỉnh đốn Đảng, thông qua đó tăng cường phát hiện, biểu dương, nhân rộng các điển hình tiên tiến; đấu tranh, lên án những hành vi tiêu cực, những thiếu, thiếu ý thức xây dựng trong xã hội.

(3) Tiếp tục triển khai thực hiện Đề án số 01 của Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam khóa VIII về “Đổi mới công tác thông tin, tuyên truyền của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam”. Phát huy vai trò chủ động các cơ quan báo chí của Mặt trận và các tổ chức thành viên; nâng cao hiệu quả phối hợp với các cơ quan truyền thông của Đảng, Nhà nước để định hướng dư luận, tuyên truyền vận động, tập hợp đoàn viên, hội viên và Nhân dân. Tiếp tục triển khai “Giải báo chí vì sự nghiệp đại đoàn kết dân tộc”.

(4) Kiện toàn đội ngũ làm công tác thông tin, tuyên truyền của Mặt trận và các tổ chức thành viên; xây dựng cơ chế, phương thức và tổ chức lực lượng thu thập thông tin, tập hợp phản ánh tâm tư, nguyện vọng và ý kiến, kiến nghị cũng như tích cực tham gia giải quyết tốt những vấn đề nảy sinh trong Nhân dân ngay từ cơ sở, địa bàn dân cư. Hướng dẫn, tập huấn, bồi dưỡng nâng cao nghiệp vụ, kỹ năng cho cán bộ làm công tác thông tin, tuyên truyền và nắm bắt dư luận xã hội, tình hình Nhân dân trong hệ thống Mặt trận.

(5) Đổi mới, nâng cao chất lượng tổ chức Ngày hội đại đoàn kết toàn dân tộc vào dịp kỷ niệm Ngày truyền thống Mặt trận Tổ quốc Việt Nam hằng năm (18/11) góp phần xây dựng khối đại đoàn kết, thắt chặt tình làng nghĩa xóm, gắn kết cán bộ, đảng viên với Nhân dân.

(6) Tiếp tục triển khai thực hiện Kết luận số 01 của Đoàn Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam (khóa VIII) về “Đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam trong công tác dân tộc”. Tăng cường các hoạt động thăm hỏi, tiếp xúc của Ủy ban Mặt trận các cấp với các già làng, trưởng bản, người uy tín và Nhân dân vùng đồng bào các dân tộc thiểu số. Xây dựng và phát huy vai trò người có

uy tín trong đồng bào các dân tộc. Phối hợp tổ chức các hoạt động gặp mặt, biểu dương, tôn vinh và thăm hỏi trong các dịp lễ, Tết của đồng bào.

(7) Triển khai thực hiện Đề án “Tăng cường vận động, đoàn kết các tôn giáo ở nước ta hiện nay”; tiếp tục thực hiện Kết luận số 02 của Đoàn Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam (khóa VIII) về “Đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam trong công tác tôn giáo”. Tăng cường giám sát, phản biện xã hội trong quá trình xây dựng và thực hiện các chủ trương, chính sách về công tác tôn giáo. Thường xuyên tổ chức các hoạt động thăm hỏi, động viên các chức sắc tôn giáo và tín đồ trong các dịp lễ, lễ hội của các tôn giáo. Xây dựng và phát huy vai trò của người tiêu biểu trong các tôn giáo. Triển khai chương trình phối hợp giữa Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Bộ Tài nguyên và Môi trường với các tổ chức tôn giáo về bảo vệ môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu. Phát huy vai trò của các tôn giáo tham gia xã hội hóa các hoạt động y tế, giáo dục, trợ giúp xã hội, dạy nghề, cứu trợ thiên tai thông qua các mô hình hoạt động hiệu quả.

(8) Phối hợp với các tổ chức thành viên triển khai chương trình hành động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam về tuyên truyền, vận động, tập hợp, đoàn kết người Việt Nam ở nước ngoài và Chương trình phối hợp với Ủy ban Nhà nước về người Việt Nam ở nước ngoài trong công tác vận động kiều bào. Tăng cường nắm tình hình, phản ánh ý kiến, kiến nghị của người Việt Nam ở nước ngoài với Đảng, Nhà nước; kịp thời đề xuất, kiến nghị việc bảo vệ quyền, lợi ích của người Việt Nam ở nước ngoài. Phối hợp xây dựng cơ sở dữ liệu về người Việt Nam ở nước ngoài; rà soát, củng cố tổ chức, phát triển hội, đoàn của người Việt Nam ở nước ngoài; tham gia giám sát việc thực hiện các chủ trương, chính sách và kiến nghị các cơ chế, chính sách phù hợp để người Việt Nam ở nước ngoài, nhất là lực lượng doanh nhân, trí thức, chuyên gia tham gia các chương trình phát triển kinh tế - xã hội của đất nước. Phối hợp với các cơ quan Nhà nước, các tổ chức thành viên triển khai các chương trình, đề án giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc, dạy tiếng Việt trong cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài.

Chương trình 2: Vận động Nhân dân thi đua lao động sáng tạo, thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, giữ vững quốc phòng, an ninh của đất nước

Nhiệm vụ trọng tâm

Vận động Nhân dân phát huy tinh thần tự lực, tự cường, tự tôn dân tộc, thi đua lao động sáng tạo, phát triển sản xuất, kinh doanh, phát huy tài năng, sáng kiến, giúp nhau giảm nghèo bền vững, vươn lên làm giàu chính đáng, cùng Đảng, Nhà nước, các cấp, các ngành vượt qua khó khăn, thách thức, tạo đà tăng trưởng vững chắc của nền kinh tế quốc gia, cải thiện nâng cao chất lượng toàn diện đời sống Nhân dân.

Vận động Nhân dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa, chăm lo sự nghiệp giáo dục, phát triển nguồn nhân lực, chăm sóc sức khỏe Nhân dân; xây dựng gia đình ấm no, hạnh phúc; phát huy truyền thống tương thân tương ái, thực hiện công tác đền ơn, đáp nghĩa; tham gia các hoạt động đảm bảo an sinh xã hội; triển khai các hoạt động cứu trợ, nhân đạo từ thiện, vận động giúp đỡ người có hoàn cảnh khó khăn, gặp thiên tai, hoạn nạn; triển khai các hoạt động đền ơn, đáp nghĩa.

Vận động Nhân dân đoàn kết tham gia bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu, xây dựng cảnh quan môi trường sáng, xanh, sạch, đẹp; gương mẫu chấp hành pháp luật, đảm bảo trật tự an toàn xã hội, an toàn giao thông, an toàn thực phẩm; tăng cường tự quản, đẩy lùi tiêu cực, tội phạm và tệ nạn xã hội.

Phát huy tinh thần tự giác, tự lực, tự cường, xây dựng các khu dân cư phát triển bền vững, có cơ sở hạ tầng phát triển, môi trường sống trong lành, hài hòa, có hệ thống chính trị ổn định, Nhân dân có điều kiện chăm sóc sức khỏe, thụ hưởng đầy đủ các giá trị vật chất và tinh thần trong điều kiện xã hội mới.

Những giải pháp cơ bản

(1) Nâng cao chất lượng cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh” theo tinh thần Chỉ thị số 10-CT/TW ngày 15/12/2016 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh” và Nghị quyết liên tịch số 88/NQLT/CP-ĐCTUBTWMTTQVN ngày 07/10/2016 giữa Chính phủ và Đoàn chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam về phối hợp thực hiện giảm nghèo bền vững, xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh. Tăng cường vận động các nguồn lực xã hội; phát huy vai trò giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận trong xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh; phối hợp đề xuất điều chỉnh các tiêu chí, danh hiệu và chất lượng bình xét, công nhận các danh hiệu thi đua gắn với cuộc vận động; tổng kết, rút kinh nghiệm, phát triển các mô hình tự quản có hiệu quả ở phường, xã, khu dân cư. Ủy ban Mặt trận các cấp phối hợp với Liên minh Hợp tác xã và các tổ chức thành viên tuyên truyền, vận động nhân dân phát triển các mô hình hợp tác xã kiểu mới, hình thành chuỗi giá trị hàng hóa.

(2) Trên cơ sở kết quả tổng kết 10 năm, tiếp tục triển khai cuộc vận động “Người Việt Nam ưu tiên dùng hàng Việt Nam” theo hướng đi vào chiều sâu, thay đổi về chất từ khâu lãnh đạo, chỉ đạo, vận động thúc đẩy phát triển sản xuất, kinh doanh, phân phối, tiêu dùng hàng Việt Nam có chất lượng, tiến tới mục tiêu “Hàng Việt Nam chinh phục người Việt Nam và vươn ra thị trường quốc tế”. Phối hợp với ngành Công thương tiếp tục triển khai đề án “Phát triển thị trường trong nước gắn với cuộc vận động “Người Việt Nam ưu tiên dùng hàng Việt Nam” giai đoạn 2014 - 2020”. Phát huy vai trò, trách nhiệm của cấp ủy, chính quyền, các cơ quan là thành viên Ban chỉ đạo Cuộc vận động ở các cấp; tăng cường công tác kiểm tra, đề xuất các cơ chế, chính sách kịp thời thúc đẩy Cuộc vận động ngày càng rộng khắp và hiệu quả. Vận động cán bộ, đảng viên, đoàn viên, hội viên nêu cao tinh thần gương mẫu trong sản xuất, kinh doanh, tiêu dùng hàng Việt Nam.

(3) Triển khai sâu rộng phong trào thi đua “Đoàn kết sáng tạo, nâng cao năng suất, chất lượng, hiệu quả, hội nhập quốc tế” để khích lệ tinh thần thi đua sáng tạo trong các cơ quan, tổ chức, trong cán bộ, đảng viên, đoàn viên, hội viên và mọi tầng lớp nhân dân. Phối hợp chặt chẽ giữa Ủy ban Mặt trận các cấp với các tổ chức thành viên và các cơ quan nhà nước thúc đẩy tinh thần sáng tạo và ứng dụng các sản phẩm sáng tạo phục vụ công tác, sản xuất và đời sống. Định kỳ bình chọn, giới thiệu và biểu dương các điển hình sáng tạo; hình thành, phát triển Quỹ “Người Việt đoàn kết sáng tạo” và tổ chức

vinh danh, trao giải thưởng “Người Việt đoàn kết sáng tạo”. Vận động các tầng lớp nhân dân, nhất là thế hệ trẻ tham gia các phong trào khởi nghiệp, lập nghiệp và chương trình “Khởi nghiệp quốc gia”.

(4) Hưởng ứng tích cực phong trào “Cả nước chung tay vì người nghèo - Không để ai bị bỏ lại phía sau”, Ủy ban Mặt trận các cấp và các tổ chức thành viên phối hợp chặt chẽ với các cấp chính quyền tập trung ưu tiên vận động nguồn lực hỗ trợ xây nhà đại đoàn kết, phát triển sản xuất, kinh doanh, hỗ trợ khám, chữa bệnh cho người nghèo. Mặt trận tiếp tục chủ trì hiệp thương phối hợp cùng các đoàn thể chính trị - xã hội phân công giúp đỡ các hộ gia đình thoát nghèo. Nhân rộng các mô hình, cách làm có hiệu quả của các đoàn thể, tổ chức thành viên trong giúp đỡ giảm nghèo bền vững. Tổ chức thiết thực Tháng cao điểm “Vì người nghèo” và chương trình “Cả nước chung tay vì người nghèo” định kỳ hằng năm.

(5) Tuyên truyền, vận động nhân dân tham gia chương trình “Toàn dân tham gia bảo vệ môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu”; phát triển các mô hình nhân dân, phát triển mô hình các tổ chức tôn giáo tham gia bảo vệ môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu; hướng dẫn và vận động nhân dân chủ động ứng phó với các tình huống thiên tai. Chủ động nắm tình hình, kịp thời phát động, vận động các nguồn lực xã hội và triển khai công tác cứu trợ khi có tình huống thiên tai, rủi ro.

(6) Tăng cường hiệp thương, phối hợp giữa Mặt trận và các tổ chức thành viên để phát động và triển khai sâu rộng các phong trào thi đua, cuộc vận động trong đối tượng của tổ chức mình và trong các tầng lớp Nhân dân, tránh chồng chéo gây lãng phí nguồn lực và quá tải cho cơ sở. Ưu tiên các mục tiêu góp phần đảm bảo sinh xã hội, bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu, phòng chống tội phạm và tệ nạn xã hội, bảo đảm trật tự an toàn giao thông. Phân công, phối hợp triển khai các hoạt động đền ơn, đáp nghĩa, chăm lo, giúp đỡ các gia đình chính sách, người có công và triển khai các hoạt động kỷ niệm ngày thương binh, liệt sỹ hằng năm (27/7).

(7) Mặt trận và các tổ chức thành viên phối hợp chặt chẽ với lực lượng chức năng tuyên truyền, vận động xây dựng thế trận quốc phòng toàn dân, thế trận an ninh nhân dân vững chắc. Đẩy mạnh phong trào “Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc”, phong trào “Toàn dân tham gia bảo chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia trong tình hình mới”; thực hiện tốt chính sách “hậu phương quân đội”. Mở rộng các mô hình đoàn kết, kết nghĩa quân dân, kịp thời động viên lực lượng đang làm nhiệm vụ nơi biên giới, hải đảo.

Chương trình 3: Thực hiện dân chủ, đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của Nhân dân; giám sát và phản biện xã hội, phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tham gia xây dựng Đảng, chính quyền trong sạch vững mạnh

Nhiệm vụ trọng tâm

Thực hiện chức năng tham gia xây dựng Đảng và Nhà nước, Mặt trận chủ động phối hợp với các tổ chức thành viên và cơ quan nhà nước tuyên truyền, vận động Nhân dân thực hiện chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước, đồng thời tạo môi trường để Nhân dân phát huy quyền làm chủ, bày tỏ ý kiến, kiến nghị

với cấp ủy, chính quyền các cấp. Tổ chức góp ý và tập hợp ý kiến của Nhân dân tham gia vào các dự thảo văn kiện và sáng kiến tham gia xây dựng Đảng, xây dựng đất nước vào dịp Đại hội Đảng các cấp và Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII.

Phát huy vai trò của Mặt trận và sức mạnh của Nhân dân trong tham gia đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí. Ủy ban Mặt trận và các tổ chức thành viên vận động đoàn viên, hội viên và các tầng lớp nhân dân thực hiện nếp sống văn minh, thực hành tiết kiệm, gương mẫu không tham nhũng. Đề xuất xây dựng các quy định pháp luật và cơ chế để thông qua Mặt trận và các tổ chức thành viên, Nhân dân tích cực tố giác, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí.

Mặt trận phối hợp tổ chức và vận động cử tri, Nhân dân thực hiện đúng, đầy đủ quyền hạn, trách nhiệm trong bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XV và đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2021 - 2026. Phối hợp hoàn thiện các quy định pháp luật, đổi mới và nâng cao chất lượng, hiệu quả tổ chức tiếp xúc cử tri của đại biểu Quốc hội, đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp.

Mặt trận chủ động phối hợp với các tổ chức thành viên và các cơ quan chức năng tăng cường giám sát việc thực hiện các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, trọng tâm là giám sát hoạt động quản lý nhà nước về những lĩnh vực liên quan trực tiếp đến đời sống Nhân dân; tham gia xây dựng, phản biện dự thảo các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước có liên quan trực tiếp đến quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của Nhân dân, quyền và trách nhiệm của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Thông qua giám sát và phản biện xã hội để phát huy có hiệu quả vai trò đại diện, bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp và chính đáng của Nhân dân và đóng góp thiết thực xây dựng Đảng, chính quyền và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh.

Tiếp tục thực hiện tốt vai trò của Mặt trận trong xây dựng và tổ chức thực hiện chính sách, pháp luật. Tập hợp ý kiến, nguyện vọng của Nhân dân tham gia xây dựng pháp luật. Tuyên truyền, phổ biến pháp luật đến đông đảo các tầng lớp Nhân dân. Vận động Nhân dân sống và làm việc theo Hiến pháp và pháp luật; góp phần nâng cao ý thức pháp luật, không vi phạm pháp luật.

Vận động và tổ chức để Nhân dân thực hiện dân chủ thông qua các cơ quan, tổ chức đại diện và thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở. Tham gia đầy mạnh cải cách hành chính, nhất là ở cấp xã, nơi giải quyết những công việc liên quan trực tiếp đến quyền lợi và nghĩa vụ của Nhân dân. Tham gia giám sát thực hiện Quy chế dân chủ ở cơ sở; nâng cao chất lượng hoạt động tiếp công dân; tham gia xử lý và giám sát các cơ quan chính quyền giải quyết khiếu nại, tố cáo của công dân; nâng cao hiệu quả hoạt động của Ban Thanh tra Nhân dân, Ban Giám sát đầu tư của cộng đồng và hoạt động hòa giải ở cơ sở.

Những giải pháp cơ bản

(1) Tiếp tục cụ thể hóa nhiệm vụ giám sát và phản biện xã hội theo Quyết định số 217-QĐ/TW ngày 12/12/2013 của Bộ Chính trị và quy định trong Luật Mặt trận Tổ quốc Việt Nam; tổ chức triển khai hoạt động giám sát và phản biện xã hội theo Nghị

quyết liên tịch số 403/2017/NQLT-UBTVQH14-CP-ĐCTUBTWMTTQVN ngày 15/6/2017 giữa Ủy ban thường vụ Quốc hội, Chính phủ và Đoàn Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam về các hình thức giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Chú trọng việc lựa chọn các nội dung, vấn đề giám sát, phản biện xã hội trên cơ sở phù hợp với chức năng, nhiệm vụ, điều kiện và năng lực của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam ở mỗi cấp, mỗi địa phương; hoàn thiện cơ chế để người dân có đầy đủ thông tin và điều kiện thuận lợi tham gia giám sát ngay từ mỗi cộng đồng dân cư; phát huy vai trò của người dân và Ban công tác Mặt trận tham gia giám sát cán bộ, đảng viên trên địa bàn dân cư. Kịp thời đề xuất sự chỉ đạo thống nhất từ cấp ủy Đảng, phối hợp chặt chẽ với các cơ quan Nhà nước, huy động các tổ chức thành viên, các tầng lớp nhân dân và các cơ quan báo chí, tuyên truyền tham gia vào công tác giám sát, phản biện xã hội.

(2) Tiếp tục thực hiện Chương trình hành động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam thực hiện công tác phòng, chống tham nhũng lãng phí giai đoạn 2018 - 2020; tổng kết rút kinh nghiệm, lựa chọn nội dung cụ thể, thiết thực và đề ra giải pháp thực hiện trong những năm tiếp theo. Tuyên truyền, quán triệt và tổ chức thực hiện nghiêm Luật phòng, chống tham nhũng năm 2018. Duy trì Giải báo chí toàn quốc “Báo chí với công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí”. Thực hiện đầy đủ trách nhiệm giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam theo quy định tại các nghị quyết của Trung ương Đảng, các kế hoạch của Bộ Chính trị, Ban Bí thư liên quan đến xây dựng chính đôn Đảng, kiện toàn hệ thống chính trị, phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực. Triển khai thực hiện Quy định số 124-QĐ/TW ngày 02/02/2018 của Ban Bí thư về giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội và Nhân dân đối với việc tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, lối sống của người đứng đầu, cán bộ chủ chốt và cán bộ, đảng viên. Tiếp tục thực hiện đề án “Tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật về phòng, chống tham nhũng giai đoạn 2019 - 2021” của Chính phủ. Nghiên cứu xây dựng đề án và phát động cuộc vận động "Toàn dân tham gia phòng, chống tham nhũng, lãng phí".

(3) Đổi mới nội dung, phương thức tổ chức tham gia góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền theo Quyết định số 218-QĐ/TW ngày 12/12/2013 của Bộ Chính trị; tăng cường phối hợp để tổ chức các diễn đàn Nhân dân, định kỳ tổ chức gặp mặt, đối thoại giữa lãnh đạo cấp ủy, chính quyền với Nhân dân, nhất là ở cơ sở để trao đổi, tiếp thu những ý kiến, kiến nghị của Nhân dân; kịp thời tháo gỡ, giải quyết những khó khăn, vướng mắc, góp phần giảm thiểu những bức xúc kéo dài.

(4) Phối hợp nâng cao chất lượng báo cáo tổng hợp ý kiến, kiến nghị của cử tri và Nhân dân cả nước để báo cáo tại các kỳ họp Quốc hội và báo cáo tổng hợp ý kiến, kiến nghị của cử tri và Nhân dân của các địa phương để báo cáo tại kỳ họp Hội đồng nhân dân cùng cấp; tăng cường theo dõi, giám sát và đôn đốc việc các cơ quan chức năng xử lý, giải quyết và thông báo đến cử tri và Nhân dân.

(5) Chủ động nghiên cứu, đề xuất việc tiếp tục hoàn thiện chính sách, pháp luật về cơ chế thực hiện dân chủ của Nhân dân trên các lĩnh vực của đời sống xã hội, tạo cơ sở pháp lý thuận lợi để Nhân dân tham gia ngày càng rộng rãi, thực chất hơn vào

quản lý nhà nước, quản lý xã hội. Tham gia xây dựng và tổ chức thực hiện tốt Luật thực hiện dân chủ ở cơ sở. Nghiên cứu đề xuất xây dựng Dự án luật về hoạt động giám sát của Nhân dân. Phối hợp tổ chức sơ kết 05 năm thực hiện Luật Mặt trận Tổ quốc Việt Nam năm 2015.

(6) Tập trung củng cố, nâng cao chất lượng hoạt động của Ban Thanh tra nhân dân, Ban Giám sát đầu tư của cộng đồng; tăng cường công tác phối hợp với các cơ quan nhà nước trong công tác tiếp công dân và xử lý đơn thư khiếu nại, tố cáo. Xây dựng và củng cố lực lượng hòa giải ở cơ sở góp phần giảm thiểu các mâu thuẫn, tranh chấp tại địa bàn khu dân cư.

Chương trình 4: Tăng cường đoàn kết quốc tế, mở rộng hoạt động đối ngoại Nhân dân

Nhiệm vụ trọng tâm

Mặt trận Tổ quốc Việt Nam phối hợp với các tổ chức thành viên đẩy mạnh các hoạt động đối ngoại Nhân dân theo phương châm “chủ động, sáng tạo, hiệu quả”, tăng cường tình đoàn kết, hữu nghị giữa Nhân dân Việt Nam với Nhân dân các nước trên thế giới, góp phần mở rộng quan hệ đối ngoại của Đảng, tăng cường ngoại giao của Nhà nước, nâng cao vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế.

Tuyên truyền, vận động Nhân dân thực hiện chủ trương đối ngoại của Đảng, chính sách ngoại giao của Nhà nước. Xây dựng hình ảnh đất nước và con người Việt Nam mang đậm bản sắc văn hóa dân tộc, yêu chuộng hòa bình, thân thiện và cởi mở. Vận động, tạo sự ủng hộ của bạn bè quốc tế, góp phần bảo vệ chủ quyền quốc gia, giữ vững hòa bình, độc lập và toàn vẹn lãnh thổ, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước.

Tiếp tục duy trì, củng cố quan hệ hữu nghị hợp tác với tổ chức Mặt trận, các đoàn thể Nhân dân của các nước đối tác truyền thống; tăng cường quan hệ hợp tác với các tổ chức Nhân dân các nước láng giềng và cộng đồng ASEAN; từng bước mở rộng hợp tác với các tổ chức tương đồng trong khu vực và thế giới; tăng cường quan hệ hợp tác với các cơ quan đại diện ngoại giao, các cơ quan của Liên hợp quốc, các tổ chức quốc tế và các tổ chức phi chính phủ nước ngoài tại Việt Nam để góp phần thực hiện các chương trình phát triển kinh tế - xã hội, giúp đỡ người nghèo, cứu trợ thiên tai, triển khai các hoạt động đảm bảo an sinh xã hội.

Những giải pháp cơ bản

(1) Tăng cường tham mưu, phối hợp để thực hiện đúng chủ trương của Đảng, sự quản lý của Nhà nước trong việc triển khai các công tác đối ngoại Nhân dân, từ khâu xây dựng kế hoạch đến việc tiến hành triển khai các hoạt động cụ thể. Đẩy mạnh và nâng cao hiệu quả công tác thông tin tuyên truyền đối ngoại.

(2) Tăng cường phối hợp chặt chẽ giữa Ủy ban Mặt trận và các tổ chức thành viên, phát huy vai trò của Liên hiệp các tổ chức hữu nghị Việt Nam trong hoạt động đối ngoại Nhân dân để tạo sự liên kết, thống nhất, đồng bộ và hỗ trợ lẫn nhau trong triển khai các hoạt động đối ngoại Nhân dân.

(3) Phối hợp với Ủy ban Nhà nước về Người Việt Nam ở nước ngoài, Hội Liên lạc với người Việt Nam ở nước ngoài, các cơ quan ngoại giao của Việt Nam phát huy vai trò của cộng đồng, các hội, đoàn người Việt Nam ở nước ngoài và các Ủy viên Ủy ban là người Việt Nam ở nước ngoài làm cầu nối, hỗ trợ công tác đối ngoại Nhân dân của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam.

(4) Tích cực triển khai thực hiện các biên bản ghi nhớ, thỏa thuận hợp tác của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đã ký kết, tiếp tục mở rộng hợp tác với đối tác mới; tăng cường các hoạt động giao lưu, kết nghĩa giữa Mặt trận, các tổ chức thành viên ở cấp độ Trung ương và các địa phương với các tổ chức tương đồng trong khu vực và trên thế giới, nhất là với các nước láng giềng; tổng kết, nhân rộng các mô hình kết nghĩa, giao lưu hữu nghị và các mô hình đối ngoại hoạt động có hiệu quả. Nghiên cứu tham gia các cơ chế đa phương phù hợp trong khu vực và trên thế giới.

(5) Tăng cường vai trò của địa phương, cơ sở trong củng cố tình đoàn kết hữu nghị với Nhân dân các nước láng giềng, xây dựng đường biên giới hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển.

Chương trình 5: Tăng cường củng cố tổ chức, đổi mới nội dung, phương thức, nâng cao hiệu quả hoạt động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong giai đoạn mới

Nhiệm vụ trọng tâm

Tiếp tục nghiên cứu, tham mưu để hoàn thiện cơ chế về sự lãnh đạo của Đảng, phối hợp của cơ quan nhà nước đảm bảo cho các hoạt động của Mặt trận; hoàn thiện cơ chế phối hợp với các tổ chức thành viên cùng cấp và các tổ chức không là thành viên của Mặt trận.

Kiện toàn Ủy ban Mặt trận các cấp với thành phần, cơ cấu hợp lý, coi trọng tính tiêu biểu, tính đại diện và tính thiết thực; mở rộng thành phần là những cá nhân tiêu biểu, đại diện cho các giai cấp, các tầng lớp, các dân tộc, các tôn giáo, người Việt Nam định cư ở nước ngoài có đủ điều kiện hoàn thành nhiệm vụ của Ủy viên Ủy ban Mặt trận cấp mình để Mặt trận thực sự là tổ chức liên minh chính trị, liên hiệp tự nguyện, đại diện tiêu biểu cho ý chí và nguyện vọng của Nhân dân.

Củng cố, kiện toàn tổ chức bộ máy cơ quan chuyên trách Ủy ban Mặt trận các cấp phù hợp với chức năng, nhiệm vụ mới theo hướng tinh gọn, hoạt động có hiệu quả. Xây dựng đội ngũ cán bộ của Mặt trận chuyên nghiệp, tâm huyết và sáng tạo, đáp ứng yêu cầu của công tác vận động quần chúng. Bố trí cán bộ chuyên trách đủ về số lượng, đảm bảo chất lượng và cơ cấu phù hợp. Xây dựng và thực hiện tiêu chuẩn, chức danh theo vị trí việc làm; phối hợp trong thực hiện quy hoạch, bồi dưỡng, luân chuyển cán bộ Mặt trận các cấp. Tăng cường đào tạo, bồi dưỡng nâng cao nghiệp vụ năng lực đội ngũ cho cán bộ chuyên trách; phát huy mạnh mẽ vai trò của đội ngũ chuyên gia, cộng tác viên. Nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của Hội đồng tư vấn, Ban tư vấn, Ban công tác Mặt trận ở địa bàn dân cư.

Đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Mặt trận trên cơ sở đổi mới toàn diện các mặt công tác, các lĩnh vực hoạt động của Mặt trận, từ việc xây dựng và ban

hành chủ trương, tổ chức triển khai thực hiện, tăng cường cơ chế phối hợp trong và ngoài hệ thống.

Những giải pháp cơ bản

(1) Quán triệt triển khai thực hiện hiệu quả Chỉ thị số 17/CT-TW ngày 04/01/2018 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về lãnh đạo Đại hội Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp và Đại hội đại biểu toàn quốc Mặt trận Tổ quốc Việt Nam lần thứ IX (nhiệm kỳ 2019-2024); tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW ngày 25/10/2018 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII về “Một số vấn đề tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả”; thực hiện nghị quyết số 26-NQ/TW ngày 19/5/2018, Hội nghị lần thứ bảy, Ban chấp hành Trung ương khóa XII về “tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ các cấp, nhất là cấp chiến lược, đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, ngang tầm nhiệm vụ”.

(2) Đổi mới các kỳ họp của Đoàn Chủ tịch, Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và Ủy ban Mặt trận các cấp để tham gia góp ý, phản biện, trao đổi đối với những vấn đề mang tính thời sự, những vấn đề quan trọng, nhạy cảm trước khi Đảng, Quốc hội, cấp ủy, Hội đồng nhân dân các cấp họp, ban hành thành các chủ trương, chính sách; đồng thời phản ánh ý kiến, kiến nghị của Nhân dân với Trung ương Đảng, Quốc hội, cấp ủy và Hội đồng nhân dân các cấp. Đổi mới quan hệ công tác giữa Mặt trận với các cơ quan của Đảng, Nhà nước; cụ thể việc phân công, hiệp thương phối hợp công tác giữa Ủy ban Mặt trận các cấp với các tổ chức thành viên.

(3) Nghiên cứu, đề xuất kiến nghị hoàn thiện chủ trương, chính sách, các quy chế, quy định của Đảng, Nhà nước từ Trung ương đến cơ sở đảm bảo cho hoạt động của Mặt trận. Chủ trì xây dựng và tổ chức triển khai thực hiện Đề án thực hiện mô hình tự quản ở cộng đồng dân cư thôn, tổ dân phố trên phạm vi cả nước.

(4) Bám sát quy định về quyền hạn và trách nhiệm của Mặt trận để xây dựng nội dung công tác đảm bảo có trọng tâm, ưu tiên những nhiệm vụ có tính cốt lõi, những nhiệm vụ mới theo yêu cầu nhiệm vụ chính trị của địa phương và đất nước. Phát huy tính chủ động, sáng tạo của mỗi thành viên góp phần nâng cao chất lượng hoạt động của Ủy ban Mặt trận các cấp. Xây dựng cơ chế phối hợp giữa Mặt trận với các tổ chức không phải là thành viên của Mặt trận. Nghiên cứu xây dựng đề án “Nâng cao vai trò thành viên Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp”; đề án thí điểm đổi mới hoạt động của Ban công tác Mặt trận ở khu dân cư.

(5) Tăng cường đào tạo, bồi dưỡng cán bộ Mặt trận, trong đó chú trọng việc đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ Mặt trận cấp cơ sở và Ban công tác Mặt trận ở địa bàn dân cư. Tăng cường nghiên cứu lý luận và tổng kết thực tiễn về công tác Mặt trận. Xây dựng Đề án thành lập Học viện Mặt trận Tổ quốc Việt Nam; xây dựng Đề án “Đào tạo, bồi dưỡng cán bộ Mặt trận” giai đoạn 2020-2025; củng cố hoạt động của các lực lượng tư vấn, cộng tác viên từ Trung ương đến cơ sở.

(6) Đổi mới công tác thi đua khen thưởng, kịp thời nhân rộng các mô hình, điển hình tiên tiến; đồng thời thực hiện kỷ luật, kỷ cương nghiêm minh trong cơ quan Ủy ban Mặt trận các cấp. Định kỳ tổ chức gặp mặt, hội nghị biểu dương Trưởng ban Công

tác Mặt trận và Chủ tịch Mặt trận cơ sở tiêu biểu; tăng cường các hình thức học tập, trao đổi kinh nghiệm, hội thi Trường ban Công tác Mặt trận giỏi, hội thi hòa giải viên suất sắc. Tăng cường phát hiện, bồi dưỡng và biểu dương, vinh danh những tập thể, cá nhân có nhiều công hiến, đóng góp cho cộng đồng.

(7) Quan tâm hướng dẫn hoạt động, bồi dưỡng phương pháp công tác, đổi mới, nâng cao chất lượng, bảo đảm điều kiện hoạt động và chế độ chính sách phù hợp cho Ban Công tác Mặt trận ở địa bàn dân cư.

(8) Tập trung triển khai ứng dụng công nghệ thông tin trong hệ thống Mặt trận phục vụ công tác chỉ đạo, hướng dẫn, triển khai nhiệm vụ và tổ chức các diễn đàn, tiếp thu phản ánh ý kiến, kiến nghị tâm tư, nguyện vọng của Nhân dân.

*

* *

Đại hội lần thứ IX Mặt trận Tổ quốc Việt Nam diễn ra trong thời điểm lịch sử quan trọng của sự nghiệp đổi mới và phát triển đất nước. Hơn bao giờ hết, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam có sứ mệnh phát huy truyền thống yêu nước và tinh thần đại đoàn kết toàn dân tộc để xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Với tinh thần “Đoàn kết - Dân chủ - Đổi mới- Phát triển”, Đại hội kêu gọi toàn hệ thống Mặt trận quyết tâm biến chương trình hành động của Đại hội IX thành hiện thực sinh động trong đời sống Nhân dân. Kêu gọi toàn thể đồng bào Việt Nam ở trong nước và nước ngoài đoàn kết, chung sức, tận dụng thời cơ, vượt qua thách thức, quyết tâm thực hiện thắng lợi sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước vì mục tiêu “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”.

“Đoàn kết - Đoàn kết - Đại đoàn kết
Thành công - Thành công - Đại thành công” ./.